

Cyrlometodské tradície v regióne Nové Zámky

Mária Feldinszká

2013

**Výberová tematická bibliografia
pri príležitosti 1150. výročia od príchodu
svätých Cyrila (Konštantína) a Metoda,
solúnskych bratov z Byzancie
na Veľkú Moravu**

**Knižnica A. Bernoláka
v Nových Zámkoch**

Mária Feldinszká

Cyrlometodské tradície v regióne Nové Zámky

Výberová tematická bibliografia
pri príležitosti 1150. výročia od príchodu
svätých Cyrila (Konštantína) a Metoda,
solúnskych bratov z Byzancie
na Veľkú Moravu

Zostavila a graficky upravila: Mária Feldinszká
Zodpovedná: Mgr. Ľubica Červená

Vydavateľ: Knižnica A. Bernoláka
v Nových Zámkoch

Vydanie 1.

Rok vydania: 2013

Počet strán: 70 s. + 22 s. príloh

Náklad: 10 ks

Vydané aj v elektronickej forme.

Na obale súsošie Cyrila a Metoda v Nových Zámkoch
(autor fotografie: Mária Feldinszká, rok vzniku 2013)

ISBN 978-80-970415-5-7

ISBN 978-80-970415-6-4 [Elektronický dokument]

O B S A H

OBSAH.....	4
ÚVOD.....	6
Sv. Cyril-Konštantín (Filozof).....	7
Sv. Metod (Zákonodarca).....	11
Pôsobenie svätých Cyrila a Metoda	
na Veľkej Morave.....	14
Autorská tvorba svätcov.....	18
Cyrilo-Methodské tradície v regióne	
Nové Zámky.....	21
Pamätné s slávnostné príležitosti na	
počesť svätých Cyrila a Metoda.....	22
<i>Pocty.....</i>	<i>22</i>
<i>Pamätné dni.....</i>	<i>23</i>
<i>2012-2013 Rok sv. Cyrila a sv. Metoda.....</i>	<i>23</i>
<i>Súvisiace dokumenty.....</i>	<i>24</i>
<i>Udalosti Roka sv. Cyrila a sv. Metoda</i>	
<i>v Nitrianskom biskupstve.....</i>	<i>28</i>
Región Nové Zámky.....	34
Pamiatky sv. Cyrila a sv. Metoda	
v regióne Nové Zámky.....	35
Knihy vydané v Roku sv. Cyrila a sv.	
Metoda (do 30.6.2013) – bibliografia.	38

Bibliografia sv. Cyrila a sv. Metoda v KF KAB v Nových Zámkoch.....	41
Použitá literatúra.....	49
Záver.....	51
Registre	
<i>Menný register.....</i>	<i>52</i>
<i>Geografický register.....</i>	<i>54</i>
<i>Autorský register.....</i>	<i>58</i>
<i>Názvový register.....</i>	<i>62</i>
Prílohy	
<i>Fotografie.....</i>	<i>71</i>
<i>Špeciálne tlače.....</i>	<i>75</i>
<i>Súvisiace básne.....</i>	<i>78</i>

Ú V O D

Výberová tematická bibliografia vydaná pri príležitosti 1150. výročia od príchodu svätých Cyrila a Metoda, solúnskych bratov z Byzancie (Východorímska ríša) na Veľkú Moravu v krátkosti približuje život svätcov, ich poslanie a jeho význam.

Mapuje podujatia roka 2013, uskutočnené na počesť výročia príchodu svätcov na Slovensko v Nitrianskom samosprávnom kraji so zameraním na región Nové Zámky. Prináša bibliografiu dokumentov o sv. Cyrilovi a sv. Metodovi nachádzajúcu sa v knižničnom fonde Knižnice Antona Bernoláka v Nových Zámkoch.

-zostavovateľka-

Sv. Cyril-Konštantín (Filozof)

*vierozvedec, pedagóg,
náboženský spisovateľ,
zostavovateľ slovanského písomníctva*

***826 Solún (Grécko)**
/predtým Thesaloniké, Thesaloniki/
†14.2.869 Rím

(826) / Narodil sa Márii a byzantskému úradníkovi, pplk. gréckej armády Levovi. Mal 6 súrodencov, ku ktorým patril aj Metod. Jeho pôvodné vlastné meno nie je známe dodnes. V detstve sa oňho starala pestúnka, ktorá mu rozprávala slovienske rozprávky. Múdrost' ho sprevádzala od detstva. Základnú školu navštevoval vo svojom rodnom meste. Mal výbornú pamäť a pamätal si všetko čo raz počul. Obklopil sa knihami a veľmi rád čítal. **(843)** / Vďaka rodinnému priateľovi mal možnosť študovať s mladým následníkom trónu v Konštantínopole (dnes Istanbul), ktorý ho

uchvátil. V škole bol najlepším študentom. Osvojil si všetky filozofické disciplíny, ovládal geometriu, aritmetiku, astronómiu, hudbu. Zdatný bol aj jazykovo, vedel grécky, latinsky, sloviensky. Po slávnostnej vysviacke, konanej pri príležitosti ukončenia štúdia, sa stal knihovníkom pri Chráme Božej Múdrosti. Avšak s prácou nebol spokojný, nakoľko mal málo času čítať a preto doslova ušiel. Skrýval sa v kláštore, kde čítal v kláštornej knižnici. Keď ho tu cisárovi ľudia objavili musel sa vrátiť do Konštantínopolu. Prijal post učiteľa na akadémii. V učenej rozprave z poverenia cisára presvedčil patriarchu Jána o mylnosti jeho presvedčenia, že treba páliť a ničiť sväté obrazy a sochy. Cisár mu za to z vďaky udelil hrdý titul „Filozof“. **(851)** / Konštantín sa stal poslom Byzantskej ríše a nebojácne bránil jej záujmy pred moslimským vladárom v jeho sídle Samare (staroveké mesto v Arábii). Po návrate žil v skalách neďaleko Konštantínopolu ako pustovník. **(855)** / Medzitým sa na cisárskom dvore odohrali udalosti, ktoré ho prinútili skoncovať s pustovníckym životom. Jeho starší brat, ktorý bol vojvo-

dom v cisárskych službách, opustil túto službu a utiahol sa do kláštora na Olympe (pohorie), prijal rehoľné meno Metod. Konštantín sem prišiel za ním bez váhania. V kláštore prebývali mnísi zo všetkých kútov sveta a hovorili v rôznych rečiach. Tu pochopili, že najlepšie je spoznať Pána Ježiša vo svojej rodnej reči. I preto sa obaja bratia rozhodli zasvätiť svoje životy viere v Bohu a šíreniu evanjelia po svete v rodnej reči. **(860)** / Stali sa vyslancami Byzantského cisára u vládcu Chazarova v meste Semender (staroveké mesto pri Kaspickom mori) a mali ho presvedčiť o kresťanskej viere. Vládca sa totiž rozhodol vybrať pre svoju ríšu nové náboženstvo. Stretli sa tu najchýrnejší mudrci. Vládca síce neuznal kresťanskú vieru ale sľúbil zachovať mier. **(861)** / Po návrate do Konštantínopolu vykonali misiu u Kozarov v Chersone (turkotatarský národ, mesto v oblasti Krymu), kde údajne našli pozostatky pápeža-mučeníka sv. Klimenta. V tzv. *Chersonskej legende* sa zachovala upravená *Reč Konštantína-Cyrila o prenesení ostatkov sv. Klimenta*. Tu si osvojil aj židovsko-hebrejskú reč a abecedu. **(863)** / Spolu

s bratom sa stali vyslancami byzantského cisára Michala u Slovienov (Starý Slovania) na Veľkej Morave, kde sa zúčastnili misie na pozvanie múdreho a bohatého kniežata Rastislava. Konštantín priniesol so sebou písmo „**hlaholiku**“, ktorú sám vytvoril a prepísal do nej aj *Evanjelium sv. Jána*. Po 40 mesiacoch pôsobenia na Veľkej Morave sa so sprievodom svojich učeníkov vydali na cestu cez Blatnohrad (dnes Zalavár) do Benátok. **(867)**/ Z Benátok, na pozvanie pápeža Mikuláša I., odišli do Ríma spolu s učeníkmi z Veľkej Moravy. Ostatky sv. Klimenta odovzdali už novému pápežovi Hadriánovi II. V tom čase mal Konštantín značne podlomené zdravie, bol vyčerpaný a chorý. Rozhodol sa preto vstúpiť v Ríme do kláštora a prijať rehoľné meno Cyril. Pred smrťou stihol poprosiť brata Metoda, aby pokračoval s vyučovaním Slovienov na Veľkej Morave. **(869)** /Zomrel ako štyridsaťdvaročný. Bol pochovaný do krypty v Bazilike sv. Klimenta v Ríme. Na mieste kde odpočíva stojí dnes pamätný oltár s nápisom: *In honorem Sancti Cyrilli nationis Slovacae filii dedicarunt 1952.*

Na česť sv. Cyrila postavili synovia slovenského národa v roku 1952. Oltár dali postaviť americký Slováci.

Sv. Metod (Zákonodarca)

*vierozvedec, učenec,
náboženský spisovateľ,*

***okolo 815 Solún (Grécko)
/predtým Thesaloniké, Thesaloniki/
†6.4.885, Veľká Morava**

Narodil sa Márii a byzantskému úradníkovi a pplk. gréckej armády Levovi. Jeho pôvodné meno bolo Michal alebo Manuel. Mal 6 súrodencov, ku ktorým patril

aj najmladší Konštantín. Od mala ovládal starosloviensky jazyk. Po základných štúdiách v Solúne odišiel študovať právo do Konštantínopolu. Bol štátnym úradníkom. **(843-856)** / Bol správcom Strumskej provincie. **(856)** / Po tragických udalostiach na cisárskom dvore sa utiahol do kláštora na Olympe a prijal rehoľné meno Metod. Sem za ním prišiel i jeho mladší brat Konštantín. **(860)** / S Konštantínom sa stali vyslancami Byzantského cisára u vládcu Chazarova, v meste Semender. Bol predstaveným kláštora Polychronion v Bithynii. **(861)** / S bratom sa zúčastnil misie u Kozarov v Chersone. **(863-867)** / Spolu s bratom sa stali vyslancami byzantského cisára Michala u Slovienov na Veľkej Morave, kde sa zúčastnili misie na pozvanie múdreho a bohatého kniežaťa Rastislava. **(867)** / Z Benátok na pozvanie pápeža Mikuláša I., spolu s bratom a učeníkmi z Veľkej Moravy, odišli do Ríma. **(869)** / V Ríme zomrel jeho brat Konštantín. **(870)** / Bol menovaný

pápežom Hadriánom II. arcibiskupom Panónie a Veľkej Moravy. Frankovia ho však cestou na územie Veľkej Moravy zajali, v Rosensburgu odsúdili a väznili takmer tri roky na viacerých miestach (Niederaltaich, Passov, Freising, Ellwangen a Reichenau). **(873)** / Po zásahu pápeža Jána VIII bol prepustený a vrátil sa na Veľkú Moravu kde pôsobil naďalej ako arcibiskup. **(880)** / Na pozvanie pápeža Jána VIII. navštívil Rím. Pápež mu potvrdil udelené právomoci a požehnal ho. Metod sa na územie Veľkej Moravy vracal s najvýznamnejšou listinou tohto obdobia - bulou „Industria etue“, v ktorej pápež priznával Veľkomoravskej ríši nezávislosť od Frankov. **(882)** / Na pozvanie Byzantského cisára navštívil Konštantínopol. **(885)** / Zomrel 6. apríla v chráme svojho arcibiskupstva na Veľkej Morave.

POZNÁMKA

1/Zachoval sa podrobný životopis Metoda, obohatený o legendárne príbehy - Žitije Mefodija

Pôsobenie svätých Cyrila a Metoda na území Veľkej Moravy

Písal sa rok 863, keď Konštantín a Metod ako vyslanci byzantského cisára Michala prišli na pozvanie veľkomoravského kniežaťa Rastislava na Veľkú Moravu. Ich poslaním bolo hlásať kresťanskú vieru v jazyku Slovienov, aby im rozumeli a chápali kresťanské učenie. Priniesli so sebou i písmo „hlaholiku“, ktorú vytvoril Konštantín a prvú knihu napísanú v reči Slovienov Evanjelium sv. Jána, byzantský Súdny zákonník a bohoslužobné texty. Knieža Rastislav zhromaždil najmúdrejších žiakov, ktorých bratia učili sloviensku reč písať hlaholikou a teológiu. Stali sa tak zakladateľmi prvej slovienskej školy. Pod ich vedením vznikali nové knihy. Učili ich i základom hudby. Vychovali rad nadaných žiakov - učencov, z ktorých sa stal najvýznamnejší Gorazd.

Bratov si Slovieni veľmi obľúbili a ctili si ich ako svätcov. Veľká Morava bola v tom čase pod nadvládou Východofranskej ríše. Bratia sa často dostávali do sporu s franskými kňazmi, ktorý neuznávali staroslovienčinu za liturgický jazyk. Aj preto sa v roku 867 so svojimi žiakmi, medzi ktorými bol aj Gorazd, Kliment, Naum, Sáva, Angelár i Vavrinec vydali na cestu do Ríma. Chceli získať samostatnosť pre Veľkú Moravu, ustanovenie staroslovienskeho jazyka za liturgický jazyk a vysvätiť svojich učeníkov. Išli z Moravy do Benátok. Cestou sa zastavili v Blatnohrade u panónskeho kniežaťa Koceľa. Po príchode do Benátok viedli učené reči s biskupmi a obhajovali reč a jazyk Slovienov voči jazyku hebrejskému, gréckemu a latinskému. Písal sa rok 869, keď prišiel list od rímskeho pápeža Mikuláša I., ktorým ich volal do Ríma. V Ríme ich pri mestskej bráne vítal sám pápež Hadrián II, nástupca Mikuláša I. Bolo to preto, že bratia spolu s učeníkmi z Veľkej Moravy priniesli so

sebou pozostatky sv. Klimenta pochádzajúce z ďalekého Chersonu. Sv. Kliment bol rímskym pápežom a osobne poznal sv. Petra. Bratia svoje predsavzatie splnili. Pápež privolil hlásať a písať Božie slovo po sloviensky. Ich žiaci boli vysvätení za kňazov a diakonov.

V roku 870 sa Metod poverený pápežom Hadriánom II ako arcibiskup pre oblasť Panónie a Veľkej Moravy vracal na Veľkú Moravu. Cestou ho zajali Frankovia a odviekli pred súdny stolec kráľa Ľudovíta Nemca v meste Rosensburg. Obvinili ho, že učí v ich krajine a uväznili. Vo franskom väzení pobudol tri roky. Bol prepustený v roku 872 na zásah pápeža, v čase keď sloviensky kráľ Svätopluk zvíťazil nad svojim strýkom Rastislavom a nad Frankami. Znovu sa stretol so svojimi žiakmi a šíril Božie slovo. V roku 880 na pozvanie pápeža Jána VIII. navštívil Rím. Pápež mu potvrdil udelené právomoci a požehnal ho. Metod sa na

územie Veľkej Moravy vrátil s významnou listinou – bulou, v ktorej pápež priznával Veľkomoravskej ríši nezávislosť od Frankov. No pokoj nenastal. Bolo to obdobie ustavičných bojov o územia. I putovanie po arcibiskupstve bolo nebezpečné. Metod bol chránený bojovníkmi. Mal svojich nepriateľov i v radoch cirkvi, ktorí sa mu pokúšali uškodiť, ale márne. Byzantský cisár ho pozval k sebe do Konštantínopolu. Tu chválili jeho učenie i knihy. Keď sa v roku 882 vrátil z Konštantínopolu na územie Veľkej Moravy dokončil preklad zvyšných biblických textov z gréčtiny do staroslovienčiny. Ustavičné spory a práca ho značne vyčerpávali. Cítiac svoj blížiaci sa koniec ustanovil svojím nástupcom sv. Gorazda. Zomrel v chráme 6. apríla 885 za prítomnosti svojich učeníkov. Bol to veľký pohreb. Prítomná bola celá Veľká Morava. Vyprevádzala svojho veľkého učiteľa a ochrancu, neúnavného a obetavého pastiera ľudu.

**Pôsobenie sv. Cyrila a sv. Metoda
na území Veľkej Moravy, prinieslo
učenie a šírenie kresťanskej viery
v jazyku a reči Slovienov,
potvrdenie nezávislosti
pre Veľkú Moravu a
položilo základy nového
právneho poriadku.**

Autorská tvorba svätcov

Sv. Cyril vytvoril pre Slovienov písmo „**hlaholiku**“ zostavenú z 43 malých písmien gréckej a z časti i hebrejskej abecedy. Prepísal do ich reči *Evanjelium sv. Jána*. Po

grécky napísanom *Traktáte* vysvetlil zásady prekladu evanjelia do staroslovienčiny. Z Byzancie priniesol so sebou liturgické texty z byzantského a západného rímskeho obradu, preložil *Liturgiu sv. Petra*, *Žaltár* a bohoslužobné texty. Za pomoci spolupracovníkov na území Veľkej Moravy vznikli preklady zvyšných textov 4 evanjelií, doplnil sa *Žaltár*, *Ustanovenia svätých otcov* - predpisy o pokání, príručka pre kňazov sposedníkov.

Z jeho vlastnej tvorby sa zachoval *Spis o nájdení ostatkov sv. Klimenta*, ktorý obsahuje: 1/ *Krátku historickú správu o nájdených Klimentových ostatkov*; 2/ *Reč o prenesení ostatkov sv. Klimenta (Chersonská legenda)*; 3/ *Chválospev*. Napísal predslov k prekladu svätého evanjelia, známu oslavnú báseň, prvú sloviensku *Proglas*, *Traktát (Rozprava o prekladaní, v jazyku gréckom)*, veršovanú skladbu *Pochvala na sv. Gregora Niziánskeho*, *Dišputa o pravej viere – dišputa so Židmi a Mohamedánmi*, *Modlitba pred smrťou*.

Sv. Metod mal na starosti svetské záležitosti. Bol hlavným strojcom nových právnych

predpisov a spoločenského poriadku na území Veľkej Moravy. Po znovunavrátaní sa na Veľkú Moravu dopracoval cirkevnú štruktúru a rozvinul slovienske učenie. Jeho pôsobeniu bránili zlé jazyky zo strany Wichinga, mnícha švábskeho pôvodu a iných kňazov, ktorí marili jeho činnosť prostredníctvom ohovárania u Svätopluka a sťažností písaných na rímsky stolec. Pápež odrazil neopodstatnené reči tým, že zobral Veľkú Moravu pod svoju ochranu, potvrdil Metodovu pravovernosť a jeho post arcibiskupa pre Veľkú Moravu, opätovne odsúhlasil staroslovienčinu za liturgický jazyk a nariadil protestujúcim kňazom ho vo všetkom poslúchať. V tom čase mal Metod za sebou dlhoročnú neúnavnú prácu a vyčerpávajúci boj s neprajníkmi. Značne sa mu podlomilo zdravie. Cítil blížiaci sa koniec a preto ustanovil za svojho právoplatného nástupcu svojho verného služobníka a nasledovníka Gorazda.

Do vlastnej tvorby Metoda sa zaraďuje: *Napomenutie k vladárom*, *Napomenutie k pokániu*, spoločne s Konštantínom napísal *Kánon na počesť sv. Dimitra Solúnskeho*.

V roku 882 preložil *Starý zákon, Nomokánon*, preklad cirkevných ustanovení, *Zakon sudnyj ljudem (Súdny zákonník)* a ďalšie náboženské texty.

Cyrilo-metodské tradície v regióne Nové Zámky

Kresťanstvo sa natrvalo udomácnilo na území regiónu v čase pôsobenia svätých Cyrila a Metoda na Veľkej Morave a v okolitých krajinách. Postupne zapustilo hlboké korene. Ujalo sa písmo, zrozumiteľné kresťanské učenie sa dostávalo do domácností, zakorenilo sa do myslenia a srdca slovanského ľudu a nezastaviteľne sa šírilo ďalej a ešte ďalej. Vyhnaním pokračovateľov učenia svätých Cyrila a Metoda z Veľkej Moravy okolo roku 886 sa síce kresťanské učenie i viera obrátili dozadu, ale vykorenit'

sa už nedali. Prežívali v mysliach i srdciach kresťanských veriacich, učeníkov a poslov pravého slova Božieho. Kresťanské učenie sa vracia na naše územie s upevňovaním kresťanstva Maďarov od roku 997.

POZNÁMKY

Osobnosti regiónu Nové Zámky:

- 1/ Anton Bernolák (1762-1813) inšpirovaný aj činmi sv. Cyrila a sv. Metoda v roku 1787 sa zaslúžil o uzákonenie prvého slovenského spisovného jazyka*
- 2/ Juraj Holček (1811-1869) bol členom Dedičstva sv. Cyrila a sv. Metoda v Bratislave. Spoločnosť pod heslom „Dedičstvo otcov zachovaj nám Pane“ pestovala ideí svätých*

Pamätné a slávnostné príležitosti na počesť svätých Cyrila a Metoda

Pocty

*V roku 914 boli pápežom Jánom X vyhlásený za svätých

* V roku 1863 pápež Lev XIII vyhlásil povinnú spomienku na svätých na 5. júla – pri príležitosti 1000. výročia ich príchodu na územie Veľkej Moravy

* V roku 1886 bola sprístupnená v Bazilike sv. Klimenta v Ríme kaplnka na počesť svätých

* V roku 1963 bol pápežom Jánom XXIII. položený základný kameň budovy Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme

* V roku 1980 pápež Ján Pavol II podpísal *Vyhlasenie...*, v ktorom vyhlásil sv. Cyrila a Metoda spolu so sv. Benediktom za spolupatroinov Európy a za ich európsky sviatok bol určený 14. február

Pamätné dni

5. júl – sviatok svätých Cyrila a Metoda, štátny sviatok SR

2012-2013

Rok sv. Cyrila a Metoda na Slovensku

– pri príležitosti 1150. výročia príchodu svätých na územie Veľkej Moravy

Celé Slovensko si v roku 2013 pripomína 1150. výročie príchodu svätých Cyrila a Metoda na územie Veľkej Moravy. Pripravujú sa početné cirkevné a spoločn-

ské slávnosti, ktorých spoločným cieľom je uctiť si pamiatku svätcov, vyzdvihnúť ich prínos pre rozvoj vlastnej kresťanskej jazykovej kultúry a kresťanského učenia.

Súvisiace dokumenty:

- logo venované Roku sv. Cyrila a Metoda

Logo znázorňuje: „Dvojkríž ako ich symbol a knihu, pretože priniesli Sväté písmo a slovanskú abecedu, kultúru a liturgiu. Na dvoch listoch otvorenej knihy sú veľké písmená C a M, ktoré pripomínajú osoby sv. Cyrila a Metoda. Rok 863 pripomína rok ich príchodu a rok 2013 pripomína 1150. výročie od ich príchodu. Pod logom je nápis 1150. výročie príchodu svätých Cyrila a Metoda“ / Rada konferencie biskupov Slovenska pre vedu, vzdelanie a kultúru

Zdroj: <http://www.vyveska.sk/rok-sv-cyrila-a-metoda-na-slovensku.html>

- Pastiersky list biskupov Slovenska: Rok sv. Cyrila a Metoda

Drahí bratia a sestry!

Evanjelium často hovorí o moci Božieho dotyku. Dozvedáme sa o ňom aj cez príbehy ženy trpiacej na krvotok a zomierajúceho dievčaťa. Tieto dve postavy predstavujú dve aktivity. Sú podmienkou životodarného účinku Božieho dotyku. Žena, ktorá sa dotkla obruby Ježišovej tuniky, predstavuje dôležitý skutok zo strany veriaceho človeka: napriek nutnosti prekonávať najrôznejšie prekážky sa dotýka Ježiša, a to s vierou v jeho moc. Vzkriesenie Jairovej dcéry zasa ukazuje, že – aj keď my sami sme ako mŕtvi a nevládzeme vyvinúť iniciatívu – Pán Ježiš nám vždy ide v ústrety a chytá nás za ruku so slovami: vstaň, precitni, zobuď sa a začni konečne žiť. Aj my teda môžeme byť ako to dievča, ktoré „hneď vstalo a chodilo“ (Mk 5, 42).

O takýchto prebúdajúcich dotykoch Boha by iste mohol osobne svedčiť každý kresťan. Nielen kresťan ako jednotlivec, ale kresťania ako väčšie spoločenstvá, ktoré majú vlastnú osobitnú skúsenosť s Božím impulzom, ktorý prebúda k životu. Veď mnohé národy sveta si s posvätnou hrdosťou pripomínajú tie chvíle vlastných dejín, keď sa ich dotkol Boh a začalo ich formovať Ježišovo evanjelium. Keď aj oni zakúsili silu, ktorá vychádza z Ježiša, a počuli jeho slová: „Hovorím ti, vstaň!“

Preto sa aj my už v tomto roku pripravujeme na slávenie 1150. výročia od tej udalosti, ktorá dala nový smer dejinám nášho slovenského národa a čiastočne i ostatným slovanským národom. Velkomoravské knieža Rastislav totiž v roku 862 poslal byzantskému cisárovi Michalovi III. posolstvo tohto znenia: „Náš ľud sa pohanstva zriekol a kresťanského zákona sa drží. Nemáme však takého učiteľa, ktorý by nám v našom jazyku pravú kresťanskú vieru vysvetlil, aby sa aj iné krajiny, to vidiac, pripodobnili nám. Tak pošli nám, vladca, biskupa a učiteľa takého, lebo od vás na všetky strany vždy dobrý zákon vychádza“ (Život Konštantína XIV. kapitola). Žiadaní „učitelia“ ako sprostredkovatelia Božích impulzov boli konkrétni hrdinovia ducha, ktorí svojím slovom i svedectvom odovzdali nasledujúcim generáciám vieru v nadprirodzeného Boha. Toho Boha Stvoriteľa, ktorý chce každému ľudskému spoločenstvu darovať vnútornú jednotu, duchovný program, každodenné smerovanie i konečný cieľ. Trvalá prítomnosť týchto hrdinov a svätcov v pamäti národov potvrdzuje, že onen dotyk je viac ako čosi iba jednorazové v minulosti. Je to Boží dotyk, ktorý dodnes trvá a každý deň nás udržuje v bytí. V duchovnom rodokmeni nášho slovenského národa boli svätí vierozvestovia nepochybne jeho významnými sprostredkovateľmi. Solúnskym bratom, svätému Konštantínovi Cyrilovi a jeho staršiemu bratovi svätému Metodovi vďačíme za to, že sa našich predkov mohlo oživujúce Božie slovo dotknúť v ich rodnom jazyku. Tak sa mohli posvätné texty Pisma stať ďalším a ešte hlbším podnetom na prehĺbenie viery. Impulzom, ktorý preniká k hĺbke srdca, zasahuje a formuje vedomie i svedomie človeka. Keď naši vierozvestovia založili učilište pre prvých domácich bohoslovcov, iste to našich predkov inšpirovalo, aby sa aj oni snažili dotknúť

Krista a prijať z neho vychádzajúcu silu. A keď preložili Sväté písmo do ich materinského jazyka, zasa to priblížilo Boží dotyk, ktorý staval na nohy, uzdravoval a ponúkal nový život.

Ako veľmi dnes – tu a teraz – opäť potrebujeme tento nový život. Obnovený duchovný život, ktorý však ľahko môže zvlažnieť. Obnovený mravný a rodinný život – napriek tak častému spochybňovaniu základných hodnôt, ktoré sú podstatou ľudskej dôstojnosti. Slovom, veľmi potrebujeme evanjelium a jeho zrozumiteľné ohlasovanie. „Nuž, dobre počuj, celý národ sloviensky“ - napísal svätý Konštantín v Proglase, čiže v predslove k staroslovienskemu prekladu Biblie - „vypočuj slovo od Boha ti poslané, slovo, čo hladné duše nakrmí, slovo, čo um aj srdce tvoje posilní, slovo, čo Boha poznávať ťa pripraví...“ (Proglas, verše 15 - 20). Aj v týchto súvislostiach zostávajú svätí Cyril a Metod dodnes aktuálni. Preto si ich chceme spritomniť ako živé a zrozumiteľné vzory aj v nadchádzajúcom Roku viery. Vzory aktuálne aj pred začiatkom rokovania Biskupskej synody o „novej evanjelizácii“, ktorú Svätý Otec Benedikt XVI. zvoláva na jeseň tohto roka. Svätý Otec si želá – ako to on sám doslova vyjadril –, aby Rok viery dal „nový impulz poslaniu celej Cirkvi, aby viedla ľudí z púšte, na ktorej sa často nachádzajú, na miesto života, k priateľstvu s Kristom“. Solúnski bratia sú naozaj žiarivými vzormi novej evanjelizácie, sprievodcami z púšte do života. Ich hlboká viera, ich osobná obetavosť, ich vzdelanosť a komunikačná tvorivosť sú spolu s úctou voči rímskemu biskupovi podnetné aj pre dnešného moderného človeka, ktorý sa rozhodol angažovať za budovanie Kristovho kráľovstva na zemi. Toto stretnutie s Kristom – Kráľom – sa uskutočňuje v duchu myšlienok dnešného evanjelia: človek našiel Boha, pretože ešte predtým Boh hľadal človeka.

Keď zomierajúci svätý Metod za svojho nástupcu označil svätého Gorazda, ukázal naňho a povedal: „Toto je vašej zeme slobodný muž, učený dobre v latinských knihách, pravoverný“ (Život Metoda, kapitola 17). Stojíme dnes symbolicky aj my tam, pri Metodovej smrteľnej posteli, aby aj na nás ukázal s otázkou: ste naozaj slobodní muži a ženy vašej krajiny, slobodní pre ohlasovanie večných Božích práv podľa vôle Ježiša Krista? Ste dobre učení v knihách vrátane kníh Kristovho evanjelia? Poznáte obsah svojej viery a máte odvahu hlásať ju aj ostatným? Ste naozaj pravoverní, zakorenení v Kristovi a Márii, v pravej Kristovej Cirkvi, ktorá žije z Eucharistie? Dotýkate sa Krista s vierou čakajúcou na silu, ktorá z neho vychádza? Ste Bohu vďační za všetky jeho dary a dobrodenia? Prvým prejavom vďačnosti voči našim vierozvestcom by mal byť záujem čo najlepšie poznať ich život a pôsobenie, osvojovať si ten najcennejší dar, ktorý odovzdali našim predkom za cenu tých najvyšších obetí. Na to nám môžu poslúžiť rozličné kultúrne, náboženské, spoločenské, ale i odborné podujatia. Pričinné sa o prípravu a realizovanie takýchto podujatí, so záujmom sa na nich zúčastňujeme – zvlášť k tomu povzbudzujeme rodiny, deti a mládež.

O Božiu silu chceme prosiť všemohúceho Boha v rámci svätej omše, na ktorú sme do staroslávnej Nitry pozvaní na budúci týždeň 5. júla, na slávnosť slovanských vierozvestov svätých Cyrila a Metoda. Ježiš Kristus nás cez evanjelium toho slávnostného dňa opäť ubezpečí, že v našom živote podľa

viery nezostaneme sami. Lebo prisľúbi: „A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28, 20). Toto slávenie jubilea príchodu svätých Cyrila a Metoda do našej vlasti, ktoré sa práve v Nitre začne pre celé Slovensko, nemá byť len formálnou spomienkou. Dáva nám príležitosť oboznámiť sa s počiatkom našich kresťanských, národných i kultúrnych dejín, s koreňmi, z ktorých čerpali životnú silu celé generácie našich predkov. Modlime sa k svätým Cyrilovi a Metodovi, aby nám u trojjediného Boha vyprosovali vieru, nádej a lásku i duchovnú silu, aby sme plnili naše ľudské a kresťanské poslanie podobne, ako ho splnili oni vo svojej dobe. Nech vám, drahí bratia a sestry, na ceste s Pánom Ježišom pomáha – na príhovor Matky Božej i svätých vierozvestov Cyrila a Metoda – aj naše požehnanie v mene Otca + i Syna + i Ducha Svätého.

Biskupi Slovenska

Zdroj: Bratislava 30. júna (TK KBS) - *Prinášame integrálny text Pastierskeho listu biskupov Slovenska pri príležitosti otvorenia Roku svätých Cyrila a Metoda.*

<http://www.tkkbs.sk/view.php?cislociianku=20120630001>

- Pamätná dvojeurová minca k 1150. výročiu príchodu svätých Cyrila a Metoda na územie Veľkej Moravy, Kremnická mincovňa, 2013, materiál med' a nikel, priemer 25,75 mm, hmotnosť 8,5 g

Zobrazenie: - prvá strana klasické čelo 2 € mince; - druhá strana vyobrazenie svätých Cyrila a Metoda držiacich v ruke dvojkríž s nápisom Konštantín, Metod, Slovensko–863-2013

- Pamätná poštová známka v hodnote 1,60 eura vydaná k 1150. výročiu príchodu svätých Cyrila a Metoda na územie Veľkej Moravy, Slovenská pošta v spolupráci s poštovými správami Česka, Bulharska a Vatikánu, 2013, autor prof. Dušan Kállay, ak. maliar, náklad 100 tisíc kusov, aj v hárkovej úprave, do obehu uvedené 5.7.2013

Zobrazenie: stojaci Ježiš držiaci v ľavej ruke knihu a vedľa neho po stranách kľačiaci sv. Cyril a sv. Metod, za nimi stojaci anjeli držiaci nad nimi ochrannú ruku

Udalosti Roka sv. Cyrila a Metoda v Nitrianskom biskupstve a v regióne Nové Zámky

Nitrianske biskupstvo v Roku sv. Cyrila a Metoda

5. júla 2012

- Cyrilo-metodská púť, začiatok Roka sv. Cyrila a Metoda

29.-31. augusta 2012

- Púť na Velehrad

13. septembra 2012

- Diecézna rekolekcia kňazov Nitrianskej diecézy vo Farnosti sv. Gorazda Nitra-Klokočina

6. októbra 2012

- Diecézna púť katolíckych veriacich do historického Blatnohradu (dnes Zalavár, Maďarsko)

17. októbra 2012

- Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane, odborný seminár, Matica slovenská v Nitre

28. októbra 2012

- Posilnení vierou, hudobné pásmo OZ Totus, Staré divadlo Nitra

13.-15. novembra 2012

- Tradícia a prítomnosť misijného diela sv. Cyrila a Metoda, medzinárodná vedecká konferencia, Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre

- Slávnostný koncert k úcte svätých solúnskych bratov, Katedrála – Bazilika sv. Emeráma v Nitre

25.-28. februára 2013

- Celoslovenská púť veriacich do Ríma, *organizátori: Konferencia biskupov Slovenska*

- „Svätí Cyril a Metod medzi slovanskými národmi : 1150 rokov od začiatku misie – medzinárodný kongres 25. a 26. februára 2013, Pápežský Východný inštitút a Pápežská Gregorova univerzita v Ríme

4.-17. marca 2013

- Mestské ľudové misie – Misie Nitra s mottom „Počujte slovo od Boha vám zoslané“

1.-6. apríla 2013

- Púť kňazov po stopách sv. Sedempočetníkov do Macedónska, Srbska a Chorvátska

13. apríla 2013

- Púť veriacich dekanátu Nitrianske Rudno v Nitrianskej diecéze do Nitry Katedrály – Baziliky svätého Emeráma

5. mája 2013

- Celoslovenská púť kresťanských učiteľov do Nitry

21.-23. mája 2013

- Celoslovenská biblická olympiáda, Kňazský seminár svätého Gorazda v Nitre

?? júna 2013

- Požehnanie sochy sv. Konštantína Filozofa pred Univerzitou Konštantína Filozofa v Nitre

14. júna 2013

- Po stopách svätých Cyrila a Metoda, začiatok trojtýždňovej cyklickej púte 7 cyklistov z Nitry

5.-7. júla 2013

Hlavným centrom ***Cyrilo-metodských osláv*** konaných v dňoch **5.-7. júla 2013**, v rámci Slovenska, sa stalo mesto **Nitra**. Hlavnými organizátormi sú Nitrianske biskupstvo, mesto Nitra a Nitriansky samosprávny kraj.

Hlavné podujatia:

4. júl – 31. august 2013, Katedrála – Bazilika svätého Emeráma, Nitriansky hrad, Nitra

– Najstaršie doklady kresťanstva na Slovensku
výstava starších i najnovších archeologických nálezov súvisiacich s počiatkami kresťanstva
(*Organizátori: Nitrianske biskupstvo, Archeologický ústav SAV v Nitre*)

4. júla 2013, Gotická priekopa, Nitra

- Slávnostný koncert speváckeho zboru Adoremus

5. júla 2013, Nitra

Svätoplukovo námestie

- Cyrilo-metodská národná púť

- Uvedenie a prezentácia pamätnej dvojeurovej mince a slovenskej poštovej známky k 1150. výročiu príchodu Konštantína a Metoda

- Krák, Egon. Oratórium Cyrilo-Metodiada, koncert Slovenskej filharmónie
- Veľkomoravský orloj, audiovizuálna a divadelná show

Nitriansky hrad a podhradie

- Deň otvorených dverí
- Koncert komorného súboru renesančnej hudby Chorea antiqua
- Historický festival Pribinova Nitrawa

Kňazský seminár sv. Gorazda

- Umenie bližšie k vám, prezentácia umeleckých diel

Nitrianska galéria

- Cyrilo-metodské motívy v slovenskej známkovej tvorbe, výstava s tematikou Cyrila a Metoda

*Vystavenie relikvie sv. Cyrila na národnej Cyrilo-metodskej púti (*časť kľúčnej kosti svätého v kovovom relikviári*). Miesto uloženia Katedrála sv. Emeráma v Nitre. Relikvia putovala po všetkých farnostiach dekanátov Nitrianskej diecézy od 4. októbra 2012 do 3. júla 2013. **V rámci regiónu Nové Zámky bola v Štúrove 9.4. 2013, v Nových Zámkoch 20.4.2013, v Šuranoch 30.4.2013.** *Organizátori: Nitrianske biskupstvo.*

***Močenok – Nitra, Nové Zámky – Nitra, Hrušovany – Nitra, Veľké Vozokany - Nitra**

- Orolská hviezdica, 14. Orolská cyklistická púť do Nitry (*organizátori: Slovenský orol, kresťanská telovýchovná a športová organizácia*)

*Príchod siedmich cyklistov z cesty po stopách svätých Cyrila a Metoda. Cyklisti pochádzajúci z Nitry sa 14. júna 2013 vydali na cestu vlakom do gréckeho Solúna a odtiaľ späť na bicykloch do Nitry. (*Požehnal ich nitriansky biskup Mons. Viliam Judák*)

6. júla 2013

Ponitrianske múzeum

- Život a dielo svätého Cyrila a Metoda a ich odkaz, verejná konferencia
- Cyrilo-metodská tradícia v pravoslávnom kresťanstve, výstava Bulharského kultúrneho inštitútu v Bratislave
- Medovníkove umelecké diela A. Pribilincovej

Divadlo Andreja Bagara v Nitre

- Prezentácia opony Divadla Andreja Bagara v Nitre

Svätoplukovo námestie

- Komorný spevácky zbor Zvony zo Selenče
- Sprievod Slovanov a poklona slovenského národa solúnskym bratom
- Slavica fest, medzinárodný folklórny festival
- Jozef Hollý – Piano show
- IMT SMILE

7. júla 2013

Svätoplukovo námestie

- Nitracaching, vyhodnotenie 2. ročníka súťaže hľadania skryš po stopách Cyrila a Metoda pomocou GPS
- Spomienka na Adama Šangalu, koncert v podaní hercov Divadla Andreja Bagara v Nitre
- Galavečer nitrianskych hviezd

Areál kasární na Martinskom vrchu

- Sprístupnenie areálu
- Prezentácia základov kostola z 9. storočia

Sprievodné podujatia

6.-7. júla 2013

Svätoplukovo námestie

- Nitriansky jarmok
- Pivné slávnosti

Pešia zóna

- Nitrianske korzo plné umenia, hudby, výstav, hier a atrakcií, 3D street art painting

Parčík pri DAB

- Vzácne exponáty zo zbierok Slovenského poľnohospodárskeho múzea

Kupecká ulica

- Zraz historických vozidiel veteran Car Club Nitra

Poznámky:

1/Cyrilometodské oslavy sa konali za účasti pápežského legáta – slovinského kardinála Franca Rodé, C. M., emeritného prefekta Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života

2/Súčasťou hlavných osláv bolo veľké množstvo sprievodných podujatí v rámci celej Nitry

3/Francúzski veriaci chcú postaviť pod Zoborom kaplnku sv. Cyrila a Metoda

Región Nové Zámky

29. jún – 7. júl 2012, Cyrilo-metodské oslavy s putovným programom súboru Mrcháň z Bánova – Šurany, Ondrochov, Štúrovo, Martin a Dohňany

- *10 dní osláv sv. Cyrila a sv. Metoda, Dom MS, Šurany*
- *Letný tábor detí šurianskeho regiónu v KD Ondrochov – za spolupráci Domu MS a OZ Lipovian*
- *Oslavy sv. Cyrila a Metoda v Štúrove, Hlavné námestie*
- *Národné slávnosti v Martine, na ktorých bol vyhlásený slovenský rekord detskej hry s nálepkami so slovenským znakom Ja som Slováč, ty Slovenka s počtom zapojených detí 5979; - v rámci nášho regiónu sa zapojili deti zo Šurian, Bánova, Kolty a Semerova, Štúrova, Ondrochova, Lipovej*

1. marca 2013, budova MO MS, Nové Zámky

- *Hlaholíkabluess, premiéra divadelnej hry na počesť 1150. výročia príchodu vierozvestov sv. Cyrila a sv. Metoda na územie Veľkej Moravy – réžia Jozef Palacka, Divadlo mladých pri MO MS*

19.3.2013, knižnica A. Bernoláka, Nové Zámky

- *Cesta svätého Cyrila a svätého Metoda na Veľkú Moravu, prednáška pre študentov stredných škôl. Lektor PhDr. Pavel Žebrák*

4. júla 2013, Synagóga v Šuranoch

- *Na písme zostalo, spomienkové podujatie k 1150.*

výročiu príchodu sv. Cyrila a sv. Metoda.
Organizátori: Mesto Šurany, MsKS v Šuranoch,
Základná umelecká škola Tibora Sládkoviča
v Šuranoch

Oslavy 1150. výročia príchodu sv. Cyrila a sv. Metoda

5. júla 2013, Nové Zámky, Súsošie sv. Cyrila a sv. Metoda

- *Slávnosť spojená s kladením vencov k súsošiu*
Organizátori: Mesto Nové Zámky, Miestny odbor
Matice slovenskej Nové Zámky

5. júla 2013, Nové Zámky, Rímskokatolícky farský kostol povýšenia svätého kríža

- *Svätá omša*
- *Proglas : Slovanská óda*, zhudobnená
staroslovenská báseň Proglas v jej pôvodnom
staroslovenskom znení. Organizátori: X-Ray média.

Pamiatky sv. Cyrila a sv. Metoda

* Drevorezba sv. Cyrila a Metoda vo výklenku
pohrebnej kaplnky (dnes kostola) z roku 1760 v
Jatove

* Farský kostol sv. Cyrila a Metoda v Radave - rok
postavenia 1970

- na priečelí sa nachádza farebná vitráž patrónov sv.
Cyrila a sv. Metoda, *autor návrhu Ján Šimo-Svrček,*
ak. maliar, pochádza zo Šurian, rok vyhotovenia
1971, - vo veži nový zvon sv. Cyrila a Metoda, bol

uliaty v Příbrami (ČR) v roku 1969

**Svätý Cyril a sv. Metod putovali k Rastislavovi v r. 863 - príležitostná ručná pečiatka pripomínajúca toto putovanie*

- deň použitia 21.7.2010, pošta Jatov, farba čierna, autori: Vladimír Hirko, Jozef Kútny

** Súsošie svätých Cyrila a Metoda v Nových Zámkoch*

- stvárnenie: postavy svätcov stojace na roztvorenej knihe popísanej hlaholským písmom – pokrčenie knihy pripomína krivdu spáchanú na apoštoloch Slovanov, ktorej sa dopustili franskí kňazi; - svätci sa opierajú o barlu končiacu dvojkrížom – Cyril ako mních má na hlave kapucňu, podáva žezlo sv. Metodovi, aby pokračoval v začatej misii a gestom vyjadruje svoju dôveru v schopnosti brata úspešne ju dokončiť; sv. Metod pravou rukou preberá žezlo a ráznym krokom vykračuje vpred, ľavou rukou prísny gestom poukazuje na hlaholské písmo prinesené na Veľkú Moravu, ako keby karhal tých, čo znevážili toto ich úsilie a zároveň poukazoval na dôležitosť tohto ich životného diela: „Ajhľa, tu je písmo sväté, ktoré sme pre Vás preložili do jazyka vášho, písmom, čo sme pre Vás vytvorili“

- materiál bronz, výška 210 cm

– odhalenie 5. júla 2011, Františkánske námestie, autor Mgr. Art Roman Hrčka, ktorý pochádza z Nových Zámkov

* Súsošie slovanských vierozvestcov – sv. Cyrila a Metoda v Podhájskej

- zhotovené z dreva, pri príležitosti 1150. výročia ich príchodu na naše územie, Rezbárske sympóziu 2013, Podhájska

* Cyril a Metod – farebný drevorez na papieri, autor Ernest Zmeták, 1966

Poznámky

1/ Pamiatku svätých Cyrila a Metoda na území regiónu Nové Zámky nesú ulice, korporácie pomenované po nich

2/ Pamiatku svätých Cyrila a Metoda na území regiónu Nové Zámky si pravidelne každoročne pripomíname v rámci ich sviatku – pamätných Cyrilo-metodských dní. Pestovanie tejto tradície sa udomácnilo najmä v obciach Bánov, Čechy, Dolný Oháj, Húl, Komjatice, Kolta, Radava, Semerovo a mestách Nové Zámky a Šurany, kde sa o to starajú MO MS a základné školy

3/ Stvárneniu tematiky súvisiacej so sv. Cyrilom a Metodom sa venovali viacerí výtvarní umelci pochádzajúci z Nitrianskeho kraja a regiónu: Tibor Bártfay, Stanislav Harangozó

5/ Náš rodák, národovec, zberateľ náboženských piesní Ján Majzon podľa vzoru sv. Cyrila a sv. Metoda bojoval s cirkevnou vrchnosťou za ochranu našich jazykových práv

6/ Strmeň, Karol. Antológia svetovej lyriky. 1. vyd. Rím : Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda, 1972.

7/ Mgr. Bednárovej, vedúcej FSK Dolina Maňa, udelili Zlatú medailu sv. Cyrila a Metoda

8/ Náš regionálny autor Laco Zrubec písal o sv. Cyrilovi a sv. Metodovi

Knihy vydané k Roku sv. Cyrila a Metoda (do 30.6.2013) - bibliografia:

- 1.** *Bratia, ktorí zmenili svet – Konštantín a Metod.* Zost. M. Ruttkay, V. Turčan, B. Panis. Bratislava : Slovenské národné múzeum, 2012. 1. vyd. 248 s.
- 2.** Brodek, Peter. *Bratia múdrosti : cyrilo-metodské fragmenty.* Bratislava : Karmelitánske nakladateľstvo, 2012. 1. vyd. 80 s.
- 3.** Ďurica, Milan S. *Život Konštantína a Život Metoda.* Martin : Matica slovenská, 2012. 56 s. ISBN 978-80-8128-056-6.
- 4.** Feldek, Ľubomír a kolektív. *Na písme zostalo : dokumenty Veľkej Moravy.* Bratislava : Perfekt, 2012. [1. vyd.]. 128 s. ISBN 978-80-8046-594-0.
- 5.** Gorazd. *Život sv. Cyrila a Metoda a ich vzťah k Rímu a Carinhradu.* Z českého orig. prel. a doslov Iva Vranská Rojková. Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2012. 1. vyd. 148 s. ISBN 978-80-8061-649-6.
- 6.** Hetényi, Martin-Ivanič, Peter. *Cyrilo-metodské dedičstvo a Nitra.* Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 2012. 1. vyd. 156 s. ISBN 978-80-558-0060-8.
- 7.** Hnilica, Ján. *Svätý Cyril a Metod : horliví hlásatelia božieho slova a verní pastieri cirkvi.* Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2012. 2. preprac. vyd. 184 s. ISBN 978-80-8061-648-9.

- 8.** Janáč, Pavol. *Cesta viery cez Rok viery*. Spišská Kapitula : Rímsko-katolícky biskupský úrad 2012. 1. vyd. 256 s. ISBN 978-80-970926-1-0.
- 9.** Judák, Viliam. *Od Petrovho stolca k Veľkej Morave*. Trnava : Spolok sv. Vojtecha, 2012. 1. vyd. 177 s. ISBN 978-80-7162-930-6.
- 10.** Judák, Viliam. *Živé dedičstvo : úvahy k cyrilo-metodskému jubileu*. Bratislava : Karmelitánske nakladateľstvo, 2012. [1. vyd.]. 144 s. ISBN SKKNA10117.
- 11.** Koprda, Jaro. *Ako bolo na počiatku : korene kresťanstva na Slovensku*. Bratislava : Post Scriptum, 2012. 1. vyd. 100 s. ISBN 978-80-89567-11-9.
- 12.** Marsina, Richard. *Metodov boj*. Bratislava : Spolok slovenských spisovateľov, 2012. 3. vyd., vo vydavateľstve SSS. 2. vyd. 198 s. ISBN 978-80-8061-647-2.
- 13.** Pastirčák, Daniel. *Slovo pred slovom : Proglas pre deti a ich rodičov*. Ilustrácie Miloš Kopták. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2012. [1. vyd.]. 48 s. ISBN 978-80-8119-058-2.
- 14.** Petřík, Ľ. *Dedičstvo sv. Cyrila a Metoda/ [zostavil] Ľ. Petřík*. Prešov : Peta, 2012. 1. vyd. 379 s. ISBN 978-80-8099-064-0.
- 15.** *Proglas : preklady a básnické interpretácie / kolektív autorov*. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2012. [1. vyd.]. 78 s. ISBN 978-80-8119-060-5.

16. Ďurica, Milan S. *Dejiny Slovenska a Slovákov v časovej následnosti faktov dvoch tisícročí*. Bratislava : Lúč, 2013. 5. dopl. vyd. 930 s.
17. Havlík, Ľubomír Emil. *Kronika o Veľké Moravě*. Jota, 2013. 2. vyd. 400 s. ISBN 978-80-8561-706-1.
18. Klátik, M. *Cyril a Metod – odkaz pre dnešok / [zostavil] M. Klátik*. Liptovský Mikuláš : Transcius, 2013. 1. vyd. 112 s. ISBN 978-80-7140-410-1.
19. Latko, Albín. *1150. výročie príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu*. Martin : Albín Latko, 2013. [1. vyd.]. 216 s. ISBN 978-80-9713-273-6.
20. Leksa-Pichanič, Vladimír. *Vzdelaní príbuzní : príbehy našich vedcov*. Foto Eva Potfajová a i. Bratislava : Perfekt, 2013. 1. vyd. 181 s. ISBN 978-80-8046-601-5.
21. Vragaš, Štefan. *Život Konštantína Cyrila. Život Metoda*. Ilustroval Miroslav Cipár. Predslov František Rábek. Bratislava : Karmelitánske nakladateľstvo, 2013. 2. upr. a rozš. vyd. 124 s. ISBN 978-80-8135-036-8.
22. Žiga, Pavol-Kučera, Matúš. *Na písme zostalo : dokumenty veľkej Moravy*. Bratislava : Perfekt, 2013.

Zdroj

Knihy v predaji. In: *Knižná revue*. – Roč. XXIII, č. 10 (2013), s. 14.

Záznamy č. 8, 14, 18.

Fülöpová Marta. *Na počiatku je slovo*. In: *Knižná revue*. – Roč.

XXIII, č. 6 (2013), s. 6-7. *Záznamy č. 2, 7, 10, 12, 22.*

Knihy v predaji. In: *Knižná revue*. – Roč. XXIII, č. 6 (2013), s. 14.

Záznamy č. 11, 19, 21.

- Hidvéghyová-Yung, Elena. Proglas – opäť a inak. In: Knižná revue. – Roč. XXIII, č. 06 (2013), s. 6-7. Záznamy č. 13, 15.*
Knihy v predaji. In: Knižná revue. – Roč. XXIII, č. 03 (2013), s. 14.
Záznam č. 5.
Knihy v predaji. In: Knižná revue. – Roč. XXIII, č. 02 (2013), s. 14.
Záznam č. 9.
Knihy v predaji. In: Knižná revue. – Roč. XXIII, č. 01 (2013), s. 17.
Záznam č. 6.
In: (www.martinus.sk) Záznamy č. 3, 4, 16, 17.
Knihy v predaji. In: Knižná revue. – Roč. XXIII, č. 13 (2013), s. 17.
Záznamy č. 1, 20.

Bibliografia sv. Cyrila a Metoda v knižničnom fonde Knižnice A. Bernoláka v Nových Zámkoch

BIBLIOGRAFIA

KNIHY:

1. Stanislav, Ján. *Slovanskí apoštoli Cyril a Metod a ich činnosť vo Veľkomoravskej ríši*. 1. vyd. Bratislava : SAV, 1945. 91 s. : obr. príl.
2. Stanislav, Ján. *Osudy Cyrila a Metoda a ich učeníkov v živote Klimentovom : preklad bulharskej*

- a ochridskej legendy s úvodom*. 1. vyd. Bratislava : TATRAN, 1950. 134 s.
- 3.** *Veľká Morava : tisícročná tradícia štátu a kultúry*. Praha : ČSAV, 1963.
- 4.** *O počiatkoch Slovenských dejín : zborník materiálov*. Bratislava : SAV, 1965.
- 5.** Gassowski, Jerzy. *Dejiny a kultúra starých Slovanov*. Bratislava : Obzor, 1969.
- 6.** Zúbek, Ľudo. *Ríša Svätoplukova*. Bratislava : Mladé letá, 1969.
- 7.** Tibenský, Ján. *Dejiny Slovenska slovom i obrazom I*. Martin : Osveta, 1973.
- 8.** *Z prameňov našich dejín*. 2. vyd., doplnené a upravené. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1974. 416 s.
- 9.** Zúbek, Ľudo. *Ríša Svätoplukova*. Bratislava : Mladé letá, 1974.
- 10.** Dekan, Ján. *Veľká Morava*. Bratislava : Tatran, 1976.
- 11.** Dvořák, Pavel. *Odkryté dejiny : staré Slovensko*. Bratislava : Pravda, 1976.
- 12.** Ratkoš, Peter. *Veľkomoravské legendy a povesti*. 1. vyd. Bratislava : Tatran, 1977. 172 s.
- 13.** *Pannóniai legendák : Cirill és Metód szláv apostolok élete*. 1. kiad. Bratislava : Madách, 1978. 112 s.
- 14.** Tibenský, Ján. *Slovensko - dejiny 1*. Bratislava : Obzor, 1978.

15. Walnerová, Bibiana. *Aká bola dávna škola*. Ilustroval Dezider Tóth. [1. vyd.]. Bratislava : Mladé letá, 1979. 104 s.
16. H. Tóth, Imre. *Konstantin-Cirill és Metód élete és működése*. 1. kiad. Budapest : Magvető Kiadó, 1981. 217 s.
17. Pauliny, Eugen. *Dejiny spisovnej slovenčiny : od začiatkov po súčasnosť*. 1. vyd. - Bratislava : SPN, 1983. 256 s.
18. Ferko, Milan. *Svätopluk a Metod : (oheň života, oheň skazy)*. 1. vyd. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1985. 353 s.
19. Kučera, Matúš. *Slovensko v dobách stredovekých*. Bratislava : Mladé letá, 1985.
20. *Život a dielo Metoda prvoučiteľa národa Slovienskeho*. Bratislava : Tatran, 1985.
21. Marsina, Richard. *Metodov boj*. Bratislava : Obzor, 1985.
22. *Veľká Morava v tisícročí. : slovami prameňov legend, kroník a krásnej spisby*. Bratislava : Tatran, 1985.
23. Zúbek, Ľudo. *Ríša Svätoplukova*. Bratislava : Mladé letá, 1985.
24. Kučera, Matúš. *Postavy veľkomoravskej histórie*. 1. vyd. - Martin : Osveta, 1986. 233 s. (Cesta dejinami). ISBN 80-8046-318-2.
25. Beranová, Magdaléna. *Slované*. Praha : Panorama, 1988.
26. Hnilica, Ján. *Svätí Cyril a Metod horliví hlásatelia božieho slova a verní pastieri cirkvi*. [1. vyd.]. Rím :

Unitas et pax, 1988. 261 s. : 66 obrázkov. ISBN 80-08-00707-8.

27. Turek, Rudolf. *Počátky české vzdelanosti : od příchodu Slovanů do doby románské*. Praha : Vyšehrad, 1988.

28. Štefanovičová, Tatiana. *Osudy starých Slovanov*. Martin : Osveta, 1989.

29. Ferko, Milan. *Veľkomoravské záhady*. Bratislava : Tatran, 1990.

30. Hnilica, Ján. *Svätí Cyril a Metod horliví hlásatelia božieho slova a verní pastieri cirkvi*. [1. vyd.]. Bratislava : Alfa, 1990. 261 s. : 66 obrázkov. ISBN 80-05-00707-8.

31. Lacko S. J., Michal. *Svätý Cyril a Metod*. 4. vyd. Rím : Slovenský ústav svätého Cyrila a Metoda, 1990. 222 s. : 32 s. + prílohy.

32. Ratkoš, Peter. *Slovensko v dobe Veľkomoravskej*. Košice : Východoslovenské vydavateľstvo, 1990.

33. Zrubec, Laco. *Osobnosti našej minulosti od najstarších čias po 16. storočie*. Bratislava : SPN, 1991.

34. Avenarius, Alexander. *Byzantská kultúra v Slovanskom prostredí v VI.-XII. storočí : k problému recepcie a transformácie*. Bratislava : VEDA, 1992. ISBN 80-224-0359-8.

35. Bagin, Anton. *Cyrlometodská tradícia u Slovákov*. Bratislava : SAP, 1993. ISBN 80-85665-08-5.

36. Havlík, Lubomír E. *Kronika o Velké Moravě*. Brno : Jota, 1993.

- 37.** Vragaš, Štefan. *Život Konštantína Cyrila a život Metoda : podľa staroslovienskeho textu a iných prekladov*. Martin : Matica slovenská, 1994.
- 38.** *Slovensko moje*. Ilustrovali Miroslav Regitko a Štefan Šilhan. 1. vyd. Bratislava : Perfekt, 1995. 53 s. ISBN 80-8046-010-8.
- 39.** Drobná, Oľga a kol. *Slovensko moje*. Ilustrácie Miroslav Regitko a Štefan Šilhan. [2. vyd.] Bratislava : PERFEKT, 1997. 53 s. ISBN 80-8046-062-0.
- 40.** Stanislav, Ján. *Kultúra starých Slovákov*. Bratislava : Kubko Goral, 1997. ISBN 80-88858-16-X.
- 41.** Ťažký, Ladislav. *Vykopaná pravda*. Bratislava : SALUS, 1997. ISBN 80-967485-3-X.
- 42.** Ferko, Milan. *Cyrilo-metodské sviatky slovenského písomníctva a kultúry*. 1. vyd. Bratislava : Národné osvetové centrum, 1998. 62 s. ISBN 80-7121-159-1.
- 43.** McColloughovci, Jerry a Faith. *Príbeh Cyrila a Metoda : ktorí priniesli svetlo Slovanom : pravdivý životný príbeh*. Preložili Jarmila Cihová a Ruth Erdélyi. 1. vyd. Bratislava : Creativ Press, 2001. 66 s. ISBN 80-7131-047-6 .
- 44.** Strinka, Igor. *Cyril & Metod*. Ilustroval Igor Strinka. 1. vyd. Bratislava : Lúč, 2002. 71 s. (Deťom , zv. 37). ISBN 80-7114-369-3.
- 45.** Turčány, Viliam-Kučera, Matúš. *Proglas*. Ilustrácie Edita Ambrušová a Johana Ambrušová. 1. vyd. Bratislava : Perfekt, 2004. 67 s. ISBN 80-8046-277-1.

BIBLIOGRAFIE:

46. Zemková, Agneša. *Konštantín a Metod : odporúčajúca bibliografia*. Nové Zámky : Požitavská knižnica, 1997. [29 záznamov]. 16 s.

ZBORNÍKY:

47. *Dedičstvo sv. Cyrila a sv. Metoda v slovenskej a bulharskej kultúre : zborník prác z rovnomenného odb. seminára v Nitrianskej ŠG dňa 6.7.1993*. Nitra-Bratislava : NŠG-NOC, 1996. ISBN 80-85746-16-6.

48. Timkovič, Gorazd A. *Cyril a Metod boli gréckokatolíckmi : extractus z Krásnobrodského zborníka I/I-2 1996*. [1. vyd.]. Prešov : [s. n.], [1996].

ČLÁNKY:

49. *Kalendár nám pripomína*. In: katolícke noviny. – Roč. 109, č. 109 (1994), s. 10.

50. Kadlečíková, Melánia. *Cyrilometódske korene v Nových Zámkoch*. In: Farský spravodajca : Časopis rímskokatolíckej cirkvi v Nových Zámkoch. - ISSN 246/99 OÚ. - Roč. 6, č. 7-8 (2005), s. 1.

51. *Érsekújvár főterére kerülnek a "szlávok apostolai" : Ciril és Metód kétméteres szobra egy méter magas talapzaton fog állni a plébánatemplom előtt / [szerző] (száz)*. In: Új szó. - ISSN 1335-7050. - Évf. 62, sz. 121 (28.5.2009), o. 5.

Preklad názvu: *Na Novozámocké Hlavné námestie sa dostanú "slovanskí apoštoli" : dvojmetrové sochy*

Cyrila a Metoda budú stáť na metrovom podstavci pred farským kostolom.

52. Antoni, M. *Cyriľovi a Metodovi na sviatok odhalia súsošie : pamätník má mesto v rozpočte štvrtýkrát.* In: Nitrianske noviny = Naše novosti : MY. - ISSN 1335-8375. - Roč. 50/19 [18], č. 36 (2010), s. 6.

53. Hatala, Jozef. *Vydali poštovú pečiatku solúnskych bratov.* In: Nitrianske noviny = Naše novosti : MY. - ISSN 1335-8375. - Roč. 50/19 [18], č. 36 (2010), s. 6.

54. Antoni, Miroslav. *Odhaliť súsošie svätcov : dôstojná slávnosť na juhu Slovenska.* In: Nitrianske noviny = Naše novosti : MY. - ISSN 1335-8375. - Roč. 51/20 [19], č. 27 (2011), s. 2-3.

55. *Na pamätník čakali svätci niekoľko rokov / [autor] (MA).* In: Nitrianske noviny = Naše novosti : MY. - ISSN 1335-8375. - Roč. 51/20 [19], č. 27 (2011), s. 3.

56. *Odhalenie a posvätenie súsošia sv. Cyrila a Metoda / [autor] (d).* In: Castrum Novum : Týždenník občanov mesta Nové Zámky : Az Érsekújvári polgárok hetilapja. - Roč. XXI, č. júl (2011), s. 1, 3.

57. Száz, Ildikó. *Július 5-én leplezik le Szent Cirill és Metód érsekújvári szobrát : a szlávok apostolainak ünnepére készül a város - járdát építettek, új világítást kapott a tem[p]lom.* (Csuport István felvétele). In: Új szó. - ISSN 1335-7050. - Évf. 64, sz. 140 (17.6.2011), o. 4.

Preklad názvu: *Sochu sv. Cyrila a metoda odhalia 5. júla : na oslavu apoštolov Slovanov sa chystá mesto – položili chodníky, kostol dostal nové osvetlenie.*

- 58.** Antoni, Miroslav. *O Slovensku a slovenčine : v literárnej súťaži písali deti šiestich štátov.* In: MY = Nitrianske noviny (Nové Zámky-Šurany-Komárno-Štúrovo) : Naše novosti. – ISSN 1335-8375. - Roč. 53/22 [21], č. 24 (2013), s. 3.
- 59.** Rusnáková, Helena. *Relikvia sv. Cyrila prišla do Zámkov / Helena Rusnáková.* In: MY = Nitrianske noviny (Nové Zámky-Šurany-Komárno-Štúrovo) : Naše novosti. – ISSN 1335-8375. - Roč. 53/22 [21], č. 17 (2013), s. 4.
- 60.** Slobodníková, Jana. *Holčekova súťaž v recitácii spojila šesť obcí.* In: MY = Nitrianske noviny (Nové Zámky-Šurany-Komárno-Štúrovo) : Naše novosti. – ISSN 1335-8375. - Roč. 53/22, č. 21 (2013), s. 23.
- 61.** Tóthová, Hana. *Cesta sv. Cyrila a Metoda.* In: Castrum Novum : Týždenník občanov mesta Nové Zámky : Az Érsekújvári polgárok hetilapja. - Roč. XXIII, č. 12 (2013), s. 6.
- 62.** Varényi, Ivu. *Relikvia sv. Cyrila putuje po Slovensku už dva roky : dostala sa aj k nám.* In: Castrum Novum : Týždenník občanov mesta Nové Zámky : Az Érsekújvári polgárok hetilapja. - Roč. XXIII, č. 15 (2013), s. 1.

ŠPECIÁLNE TLAČE:

- 63.** Beseda so spisovateľom a historikom JÁNOM STEINHÜBELOM [pozvánka] : *Solúnski bratia a Veľkomoravská ríša : 27. októbra 2010 o 10.00 : Knižnica A. Bernoláka v Nových Zámkoch.* - [1. vyd.].

- Nové Zámky : Knižnica A. Bernoláka v Nových Zámkoch, 2010. - 1 s. : čierno-biela, obr.

Použitá literatúra

1. Strinka, Igor. *Cyrl&Metod*. Bratislava : Lúč, 2002. 1. vyd. 72 s. ISBN 80-7114-369-3.
2. *Slovenský biografický slovník (od roku 833 do roku 1990)*. I. zväzok A-D. Martin : Matica slovenská, 1986. 544 s. Cyril-Konštantín (Filozof). S. 389.
3. *Slovenský biografický slovník (od roku 833 do roku 1990)*. IV. zväzok M-Q. Martin : Matica slovenská, 1990. 568 s. + 40 s. obrazová príloha. ISBN 80-7090-070-9. Metod. S. 157-159.
4. Pažitný, Anton. *Reálie a personálie Nitry*. Nitra : Dom Matice slovenskej v Nitre, 2006. 1. vyd. 272 s. ISBN 80-7090-805-X. Svätí Konštantín a Metod. S. 20-26. Pôvodná tvorba solúnskych bratov. S. 27-29.
5. Bagin, Anton. *Cyrlometodská tradícia u Slovákov*. Bratislava : Slovak Academic Press, 1993. 66 s.

6. Ďurica, Milan. *Dejiny Slovenska a Slovákov*. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1996. 2. dopl. vyd. 274 s. ISBN 80-08-01427-X.

Elektronické zdroje

7.<http://www.biskupstvonitra.sk/category/spravodajstvo/rok-sv-cyrila-metoda?page=5>

8.<http://www.dokostola.sk/kostol/411997-kostol-sv-cyrila-a-metoda>

Z Á V E R

Vykonaná misia solúnskych bratov, vierozvestcov, učencov, svätcov Cyrila a Metoda na územie Veľkej Moravy na pozvanie kniežaťa Rastislava dosiahla európsky rozmer. Kresťanstvo sa natrvalo udomácnilo aj na našom území. Slovanskému ľudu sa stalo zrozumiteľné písmom i rečou. Zapustilo hlboké nevykynožiteľné korene, ktoré sa stali súčasťou pestovania pretrvávajúcich kresťanských tradícií a našim kultúrnym dedičstvom.

- zostavovateľka –

REGISTRE

Menný register

A

Angelár s. 15

B

Bártfay, Tibor s. 37

Bednárová s. 37

Benedikt, sv. s. 23

Bernolák, Anton s. 22

C

Cyril-Konštantín (Filozof), sv. s.7-14, 14-17, 18-19,
21-22, 23-27, 28-33, 34-37, 38-50, 51, 71-
72, 75; 78; 83; 89

F

Frankovia (národ) s. 13, 16, 17

G

Gorazd, sv. s. 14, 15, 17, 20, 71; 73;, 86

H

Hadrián II. (pápež) s. 10, 13, 15, 16

Harangozó, Stanislav s. 37

Holček, Juraj s. 22

CH

Chazarov s. 9, 12

J

Ján VIII. (pápež) s. 13, 16

Ján X. (pápež) s. 22

Ján XXIII. (pápež) s. 23

Ján Pavol II. (pápež) s. 23

Judák, Viliam s. 32

K

Kliment, sv. (pápež) s. 9, 10, 16, 19

Kliment s. 15

Kočeľ (knieža) s. 15

Konštantín pozri Cyril

Kozari (národ) s. 9, 12

L

Lev s. 7, 11

Lev XIII (pápež) s. 23

M

Maďari (národ) s. 22

Majzon, Ján s. 37

Mária s. 7, 11

Metod (Zákonodarca), sv. s. 6; 9; 10, 11-13, 14-17,
19, 20-21, 22-27, 28-33,
34-37, 38-40; 41-49; 72;
75; 83; 90

Michal (cisár) s. 10, 12, 14

Mikuláš I. (pápež) s. 10, 12, 15

N

Naum s. 15

Nemec, Ľudovít (kráľ) s. 16

R

Rastislav (knieža) s. 10, 12, 14, 16, 36, 73, 79

Rodé, Franc s. 33

S

Sáva s. 15

Slovieni (národ) s. 14, 15

Svätopluk I. (kráľ) s. 16, 20, 74

Š

Šimo-Svrček, Ján s. 35

V

Vavrinec s. 15

W

Wiching s. 20

Geografický register

A

Arábia s. 11

Areál kasární na Martinskom vrchu s. 33

B

Bánov s. 34, 37

Benátky s. 10, 12, 15

Bithynia s. 12
Blatnohrad (Zalavár) s. 10, 15, 28
Bratislava s. 22
Bulharsko s. 27
Byzantská ríša s. 8, 19

Č

Čechy s. 37
Česko s. 27

D

Dohňany s. 34
Dolný Oháj s. 37

E

Ellwangen s. 13
Európa s. 23

F

Freising s. 13

G

Gotická priekopa, Nitra s. 30
Grécko s. 7, 11

H

Hrušovany s. 31
Húl s. 37

CH

Cherson s. 9, 12, 16, 19

Chorvátsko s. 29

I

Istanbul pozri Konštantínopol

J

Jatov s. 35, 36

K

Kaspické more s. 9

Kolta s. 34, 37

Komjatice s. 37

Konštantínopol (Istanbul) s. 7, 9, 12, 13, 17,

Kupecká ulica, Nitra s. 33

Krym s. 9

L

Lipová s. 34

M

Macedónsko s. 29

Maňa s. 37

Martin s. 34

Močenok s. 31

N

Niederaltaich s. 13

Nitra s. 28-33

Nitrianske Rudno s. 29

Nové Zámky s. 21-22, 28, 31, 34-37

Nové Zámky (okres) s. 34-37

O

Olymp (pohorie) s. 9, 12

Ondrochov s. 34

P

Panónia s. 13, 16

Parčík pri DAB, Nitra s. 33

Passov s. 13

Pešia zóna, Nitra s. 33

Podhájska s. 37

Příbram (ČR) s. 36

R

Radava s. 35, 37

Reichenau s. 13

Rím s. 7, 10, 12, 13, 15, 16, 23, 29, 37

Rosensburg s. 13, 16

S

Samara s. 8

Semender s. 9, 12

Semerovo s. 34, 37

Slovensko s. 23

Solún s. 7, 11, 12, 32

Srbsko s. 29

Strumská provincia s. 12

Svätoplukovo námestie, Nitra s. 30, 32, 33

Š

- Štúrovo s. 31, 34
Šurany s. 31, 34-37

T

- Thesaloniké, Thesanoliki pozri Solún

V

- Vatikán s. 27
Velehrad s. 28
Veľká Morava s. 10, 11-13, 14-17, 18-21, 23,
Veľké Vozokany s. 31

Z

- Zalavár pozri Blatnohrad

Autorský register

A

- Ambrušová, Edita s. 45
Ambrušová, Johana s. 43
Antoni, Miroslav s. 47, 48
Avenarius, Alexander s. 44

B

- Bagin, Anton s. 44
Beranová, Magdaléna s. 43
Brodek, Peter s. 38

C

Cihová, Jarmila s. 45
Cipár, Miroslav s. 40
Cyril s. 9, 10, 14, 18-19

D

Dekan, Ján s. 42
Drobná, Oľga s. 45
Dvořák, Pavel s. 42

Ď

Ďurica, Milan s. 38, 40

E

Erdélyi, Ruth s. 45

F

Feldek, Ľubomír a kol. s. 38
Ferko, Milan s. 43, 44, 45
Fülöpová, Marta s. 40

G

Gassowski, Jerzy s. 42
Gorazd s. 38

H

Hatala, Jozef s. 47
Havlík, Ľubomír Emil s. 40
Hetényi, Martin s. 38
Hidvéghyová-Yung, Elena s. 41
Hirko, Vladimír s. 36
Hnilica, Ján s. 38, 43, 44

Hrčka, Roman s. 36

I

Ivanič, Peter s. 38

J

Janáč, Pavol s. 39

Judák, Viliam s. 39

K

Kadlečíková, Melánia s. 46

Kállay, Dušan s. 27

Klátik, M. s. 40

Koprda, Jaro s. 39

Krák, Egon s. 31

Kučera, Matúš s. 40, 43, 45

Kútny, Jozef s. 36

L

Lacko, S. J. s. 44

Latko, Albín s. 40

Leksa-Pichanič, Vladimír s. 40

M

Marsina, Richard s. 39

McColloughovci, Jerry a Faith s. 45

Metod (okolo 815-885) s. 14, 20-21

P

Palacka, Jozef s. 34

Panis, B. s. 38

Pastirčák, Daniel s. 39
Pauliny, Eugen s. 43
Petrík, Ľ. s. 39
Potfajová, Eva s. 40

R

Rábek, František s. 40
Ratkoš, Peter s. 42, 44
Regitko, Miroslav s. 45
Rusnáková, Helena s. 48
Ruttkay, M. s. 38

S

Sllobodníková, Jana s. 48
Stanislav, Ján s. 41, 45
Strinka, Igor s. 45
Strmeň, Karol s. 37
Száz, Ildikó s. 47

Š

Šilhan, Štefan s. 45
Štefanovičová, Tatiana s. 44
Števon s. 79-92

T

Tibenský, Ján s. 42
Timkovič, Gorazd s. 46
H. Tóth, Imre s. 43
Tóthová, Hana s. 48
Turčan, V. s. 38

Turčány, Viliam s. 45

Turek, Rudolf s. 44

V

Varényi, Ivu s. 48

Vragas, Štefan s. 40, 45

Vranská Rojková, Iva s. 38

W

Walnerová, Bibiana s. 43

Z

Zemková, Agneša s. 46

Zmeták, Ernest s. 37

Zrubec, Laco s. 37, 44

Zúbek, Ľudo s. 42

Ž

Žiga, Pavol s. 40

Názvový register

A

Adoremus (spevácky zbor) s. 30

Aká bola dávna škola s. 43

Ako bolo na počiatku : korene kresťanstva na Slovensku
s. 39

Antológia svetovej lyriky s. 37

Archeologický ústav SAV v Nitre s. 30

B

- Bazilika sv. Klimenta v Ríme s. 23
- Beseda so spisovateľom a historikom Jánom Steinhübelom [pozvánka] s. 48
- Bratia, ktorí zmenili svet – Konštantín a Metod a s. 38
- Bratia múdrosti : cyrilo-metodské fragmenty s. 38
- Byzantská kultúra v Slovanskom prostredí v VI.-XII. storočí : k problému recepcie a transformácie s. 44

C

- Cesta sv. Cyrila a Metoda s. 48
- Cesta viery cez Rok viery s. 39
- Cyril a Metod (farebný drevorez) s. 37
- Cyril a Metod boli gréckokatolíckmi : extractus z Krásnohorského zborníka s. 46
- Cyrilovi a Metodovi na sviatok odhalia súsošie s. 47
- Cyril a Metod – odkaz pre dnešok s. 40
- Cyril & Metod s. 45
- Cyrilometodská tradícia u Slovákov s. 44
- Cyrilo-metodské dedičstvo a Nitra s. 38
- Cyrilometodské korene v Nových Zámkoch s. 46
- Cyrilo-metodské sviatky slovenského písomníctva a kultúry s. 45

D

- Dedičstvo sv. Cyrila a Metoda v Bratislave s. 22
- Dedičstvo sv. Cyrila a Metoda s. 39
- Dedičstvo sv. Cyrila a Metoda v slovenskej a bulharskej kultúre : zborník prác z rovnomenného odb. seminára v Nitrianskej ŠG dňa 6.7.1993 s. 46

Dejiny a kultúra starých Slovanov	s. 42
Dejiny Slovenska a Slovákov v časovej následnosti faktov dvoch tisícročí	s. 40
Dejiny spisovnej slovenčiny : od začiatkov po súčasnosť	s. 43
Divadlo Andreja Bagara v Nitre	s. 32
Divadlo mladých pri MO MS, Nové Zámky	s. 34
Dišputa o pravej viere – dišputa so Židmi a Mohamedánmi	s. 19
Dom MS, Šurany	s. 34
Drevorezba sv. Cyrila a Metoda, Jatov	s. 35

E

Evanjelium sv. Jána	s. 10, 14, 18
Érsekújvár főterére kerülnek a „szlávok apostolai“ : Cirill és Metod kétméteres szobra egy méter magas...	s. 46

F

Farnosť sv. Gorazda Nitra	s. 28
Farebná vitráž patrónov sv. Cyrila a sv. Metoda, Radava	
Farský kostol sv. Cyrila a Metoda v Radave	s. 35
FSK Dolina, Maňa	s. 37

H

Hlaholika (písmo)	s. 18-19
Hlaholikablues (divadelná hra)	s. 34, 78
Holčekova súťaž v recitácii spojila šesť obcí	s. 48

CH

Chersonská legenda	s. 9, 19
--------------------	----------

Chorea antiqua (komorný súbor) s. 31
Chválospev s. 19

J

Ja som Slováč, ty Slovenka (hra) s. 34
Július 5-én leplezik le Szent Círil és Metod érsekújvári
szobrárt s. 47

K

Kalendár nám pripomína s. 46
Kánon na počesť Dimitra Solúnskeho s. 20
Katedrála – Bazilika sv. Emeráma v Nitre s. 29, 31
Knieža Rastislav (báseň) s. 82
Kňazský seminár sv. Gorazda v Nitre s. 30, 31
Konferencia biskupov Slovenska s. 29
Konštantín a Metod s. 46
Konštantín-Cyril a metod (báseň) s. 83
Konstantin-Cirill és Metod élete és működése s. 43
Kremnická mincovňa s. 27
Kronika o Veľké Moravě s. 40, 44
Kultúra starých Slovákov s. 45
Kultúrny dom, Ondrochov s. 34

L

Lipovian OZ, Lipová s. 34
Liturgia sv. Petra s. 19
Logo venované Roku sv. Cyrila a Metoda s. 24

M

Matica slovenská v Nitre s. 28

Matica slovenská MO, Nové Zámky	s. 35
Metodov boj	s. 39, 43
Mrchane (spevácka skupina)	s. 34
Modlitba pred smrťou	s. 19
Mestské kultúrne stredisko v Šuranoch	s. 34

N

Na hrade – pod hradom (básnická zbierka)	s. 81
Na pamätník čakali svätci niekoľko rokov	s. 47
Na písme zostalo : dokumenty Veľkej Moravy	s. 38, 40
Na počiatku je slovo	s. 40
Napomenutie k pokániu	s. 21
Napomenutie k vladárom	s. 20
Národné slávnosti v Martine	s. 34
Nitrianska galéria	s. 31
Nitrianske biskupstvo	s. 28-33
Nitriansky hrad	s. 30, 31
Nitriansky kraj	s. 30
Nomokánon	s. 21

O

Odhalenie a posvätenie súsošia sv. Cyrila a Metoda	s. 47
Odhaliли súsošie svätcov	s. 47
Odkryté dejiny : staré Slovensko	s. 42
Od Petrovho stolca k Veľkej Morave	s. 39
O počiatkoch Slovenských dejín : zborník materiálov	s. 42
Oratórium Cyrilo-Methodiada	s. 31
O Slovensku a slovenčine	s. 48

Osobnosti našej minulosti od najstarších čias po 16. storočie s. 44

Osudy Cyrila a Metoda a ich učeníkov v živote Klimentovom : preklad bulharskej a ochridskej legendy s úvodom s. 42

Osudy starých Slovanov s. 44

P

Pamätná 2 € minca k 1150. výročiu... s. 27

Pamätná poštová známka... k 1150. výročiu... s. 27

Pannóniai legendák : Cirill és Metód szláv apostolok élete s. 42

Pápežská Gregorova univerzita v Ríme s. 29

Pápežský Východný inštitút v Ríme s. 29

Pastiersky list biskupov Slovenska s. 25

Počátky české vzdelanosti s. 44

Pochvala na sv. Gregora Niziánskeho s. 19

Ponitrianske múzeum s. 32

Postavy veľkomoravskej histórie s. 43

Príbeh Cyrila a Metoda : ktorí priniesli svetlo Slovanom : pravdivý životný príbeh s. 45

Proglas s. 19, 35, 45, 77

Proglas – opäť a inak s. 41

Proglas : preklady a básnické interpretácie s. 39

R

Rada konferencie biskupov Slovenska pre vedu, vzdelanie a kultúru s. 24

Reč Konštantína-Cyrila o prenesení ostatkov sv. Klimenta	
	s. 9
Relikvia sv. Cyrila	s. 31
Relikvia sv. Cyrila prišla do Zámkov	s. 48
relikvia sv. Cyrila putuje po Slovensku už dva roky	s. 48
Rezbárske sympóziium, Podhájska	s. 37
Rímsko-katolícky farský kostol povýšenia svätého kríža, Nové Zámky	s. 35
Ríša Svätoplukova	s. 42, 43

S

Slované	s. 43
Slovanský apoštoli Cyril a Metod a ich činnosť vo Veľkomoravskej ríši	s. 41
Slovenská filharmónia	s. 31
Slovenská pošta	s. 27
Slovensko – dejiny	s. 42
Slovensko moje	s. 45
Slovensko v dobách stredovekých	s. 43
Slovensko v dobe Veľkomoravskej	s. 44
Slovanský orol	s. 31
Slovanský ústav sv. Cyrila a Metoda v Ríme	s. 23, 37
Slovo pred lovom : Proglas pre deti a ich rodičov	s. 39
Socha sv. Konštantína Filozofa v Nitre	s. 30
Spis o nájdení ostatkov sv. Klimenta	s. 19
Starý zákon	s. 21
Súdny zákonník	s. 14, 21
Súsošie sv. Cyrila a sv. Metoda, Nové Zámky	s. 35, 36
Súsošie sv. Cyrila a Metoda, Podhájska	s. 37

Sv. Cyril a Metod (báseň)	s. 90
Sv. Gorazd (báseň)	s. 86
Svätopluk a Metod : (oheň života, oheň skazy)	s. 43
Svätý Cyril a Metod	s. 44
Svätý Cyril a Metod : horliví hlásatelia božieho slova a verní pastieri cirkvi	s. 38, 43, 44
Svätý Cyril a sv. Metod putovali k Rastislavovi v r. 863 (príležitostná ručná pečiatka)	s. 36

I

1150. výročie príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu	s. 40
Totus OZ,	s. 29
Traktát	s. 19

U

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre	s. 29, 30
Ustanovenia svätých otcov – predpisy o pokání	s. 19

V

Veľká Morava	s. 42
Veľká Morava : tisícročná tradícia štátu a kultúry	s. 42
Veľká Morava v tisícročí : slovami prameňov, legiend, kroník a krásnej spisby	s. 43
Veľkomoravské legendy a povesti	s. 42
Veľkomoravské záhady	s. 44
Veľkomoravský orloj (s. 31
Vykopaná pravda	s. 45
Vzdelaní príbuzní : príbehy našich vedcov	s. 40

X

X-Ray média s. 35

Z

Základná umelecká škola Tibora Sládkoviča v Šuranoch
s. 35

Zakon sudnyj ljudem pozri Súdny zákonník

Zlatá medaila sv. Cyrila a Metoda s. 37

Zvon sv. Cyrila a Metoda, Radava s. 35

Ž

Žaltár s. 19

Živé dedičstvo : úvahy k cyrilo-metodskému jubileu
s. 39

Život a dielo Metoda prvoučiteľa národa Slovienskeho
s. 43

Život Konštantína a Život Metoda s. 38

Život Konštantína Cyrila a život Metoda : podľa
staroslovienskeho textu a iných prekladov s. 45

Život Konštantína Cyrila. Život Metoda s. 40

Život sv. Cyrila a Metoda a ich vzťah k Rímu a Carinhradu
s. 38

Žitije Medofija s. 21

PRÍLOHY

FOTOGRAFIE

***Sv. Cyril s. 71**

****Sv. Metod s. 71**

*****Sv. Gorazd s. 72**

******Knieža Rastislav s. 72**

*******Kráľ Svätopluk s. 73**

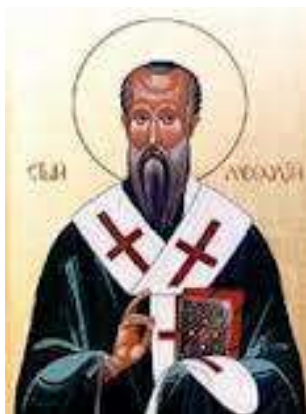
ZDROJ

www.google.sk/obrázky

Sv. Cyril-Konštantín (Filozof)

***826-†869**

Sv. Metod (Zákonodarca)

***okolo 815-†885**

Sv. Gorazd

***830-†885**

Knieža Rastislav

***okolo 820 - †okolo 875**

Kráľ Svätopluk I.
***?-†894**

ŠPECIÁLNE TLAČE

***Oslavy 1150. výročia príchodu sv. Cyrila**

a Metoda – plagát s. 75

****Proglas. Slovenská óda. Zhudobnená**

staroslovienska báseň – plagát s. 76

*****Divadlo mladých pri MO MS uvádza**

...Hlaholikablues – pozvánka s. 77

Zdroj: KF KAB v Nových Zámkoch

MESTO NOVÉ ZÁMKY A
MIESTNY ODBOR MATICE SLOVENSKEJ
NOVÉ ZÁMKY

VÁS SRDEČNE POZÝVAJÚ 5. JÚLA 2013
NA

OSLAVY 1150. VÝROČIA PRÍCHODU

**SV. CYRILA
A
SV. METODA**

PROGRAM:

- 17.00 SLÁVNOSŤ SPOJENÁ S
KLADENÍM VENCOV PRI
SÚSOŠÍ SV. CYRILA A SV.
METODA
- 18.00 SVÄTÁ OMŠA VO FAR-
SKOM KOSTOLE POVÝŠE-
NIA SVÄTÉHO KRÍŽA NA
HLAVNOM NÁMESTÍ

PROGLAS

SLOVANSKĀ ŌDA

ZHUDOBNENĀ STAROSLOVENSKĀ BĀSEŅ PROGLAS
V JEJ PŌVODNOM STAROSLOVENSKOM ZNENĪ

VO FARSKOM KOSTOLE POVĚŠENIA SVĀTĚHO KRĪZA
NA HLAVNOM NĀMĚSTĪ V NOVÝCH ZĀMKOCH
05.07.2013 O 19.00

MUDBA: EUBOMĪR HORŅAK
LIBRETO: KONSTANTĪN FILOZOF, DANIEL HEVIER

ŪČINKUJŪ:
ZMIĚŠANÝ SPEVOKOL
ZBORMAJSTER A DIRIGENT:
MGR. IVETA VISKUPOVĀ

SŌLISTI:
DUŠAN JARIABEK
OTOKAR KLEIN
BIBIANA OBRIMČĀKOVĀ

FINANČNŪ PODPOROU MINISTERSTVA KULTŪRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SÚVISIACE BÁSNE

***Knieža Rastislav s. 79**

****Konštantín-Cyryl a Metod s. 82**

*****Sv. Gorazd s. 85**

******Sv. Cyryl a Metod s.89**

(pochádzajú od regionálneho autora, píšuceho pod pseudonymom Števon)

**Zdroj: Števon. Na hrade – pod hradom: básne. Nové Zámky,
2012.**

Knieža Rastislav

I ničoho, len pre svoj ľud
dobro tvoril,
starosťami, zadumane dlane
ku sluchám vložil.
Veď ľud môjho kniežatstva
nemal dovtedy,
svoje písmo, ani gramatiku,
ani pre svoje bohoslužby.

Pýtam sa stručne, povie mi niekto
na túto dilemu odpoveď strohú?
Je možné utiekať sa v zrozumiteľnom
jazyku pospolitého ľudu pánu Bohu?
Veď od Dunaja po Tatry je to od
dávna naša zem,
Bože vypočuj ma, čo pre svoj ľud
urobiť chcem.

Tento zámer môj ľud rýchlo pochopí,
čo mu zatiaľ nedali všetci kazatelia
nového vierovyznania dokopy.
Spokojnosť z toho plynie, veď nám
je to Bohom dané,
opisovať vo svojom jazyku, každú
z krás, ktorú tu na zemi máme.

Kto sa dá s čistým zámerom na takú

dlhú púť?

Ten k Bohu kráča, nezastaví ho ani smrť.
Ja Rastislav, knieža Nitrianske mocné,
v ústrety pokroku v zrozumiteľných
podmienkach poďme.

Veď bez písma je naša reč, ako
človek bez odevu nahý,
len písmo je záchrana prežitia, ako
pre rastlinu vlaha.
Bez neho sa stále tápeme, ako by
sme boli potme,
o pomoc svätú stolicu požiadať do
Ríma poďme!

Odpoveď od pápeža znela, takých učencov
znalých vaše pomery a reč nemáme vhod,
čo by bolo pre vás šťastím a najcennejší plod
Keď so žiadosťou neuspeli v Ríme, obraciame
sa s prosbou a o radu
na východ k cárovi Michalovi III do Carihradu.

O vyslanie učiteľov, ktorí by zorganizovali
výchovu ľudu a panovníkovi oddaného kléru,
Cisárska rada touto vážnou úlohou poverila
teológa a filozofa Konštantína a jeho staršieho
brata Metoda, oni v tomto smere znalosti majú.
Ich jazykové, etnografické poznatky a skúsenosti
môžu v tomto smere uplatniť,
tým veľkomoravskému kniežaťu Rastislavovi

v jeho požiadavkách poslúžiť.

Konštantín i napriek sklonom k mystike,
mal zmysel pre realistické posudzovanie
konkrétnej situácie.

Vhodné na to, aby založil učilište v intenciách
kniežaťa Rastislava,
taktiež položil základy slovanského umenie
a najmä slovanského písomníctva.

Týmto boli položené základy svojbytnosti
nášho národa,
jeho samostatnosti od iných národov, ved'
vo vlastnom písme bola jeho veda.

O to sa knieža Rastislav zaslúžil,
základy písomníctva so solúnskymi bratmi
pre múdrosť ľudu položil.

**Zdroj: Števon. Na hrade - pod hradom: básne. Nové Zámky,
2012. Knieža Rastislav. S. 38-41.**

Konštantín – Cyril a Metod

Starší Metod a jeho brat Konštantín
pochádzali, čo je pravda,
z viac člennej rodiny vysokého
vojenského úradnícka Leva.
Základné školské vzdelanie nadobudli
v rodnom meste Solúne,
v tomže meste na biskupskej škole.

Dobre poznali aj nárečie tamojších
macedónskych Slovienov,
títo prichádzali z vidieka na trh, či
do služieb na cársky dvor.
Metod bol povahy praktickej,
ako mladík stal sa správcom
provincie slovanskej.

Keďže táto služba sa mu nepozdávala,
opustil rodinu a utiahol sa do jedného
na vrchu Olymp maloázijského kláštora.
Konštantín bol povahy citlivej, v učení
ambiciózny vo vede,
preto kancelár Teoktist priateľ jeho
otca dal chlapca študovať v Carihrade.

Podporovaný kancelárom, stal sa už
ako osemnásť ročný profesorom na
dvornej cisárskej škole,

zakrátko bol ako člen posolstva vyslaný
k arabskému kalifovi v Sammárry meste.
Kde šlo o dohodu poplatkov na kresťanov
žijúcich v kalifovej dŕžave,
preto sa naučil po arabsky, zúčastnil sa
s islamskými učencami na dišpute.

Po návrate od Arabov stal sa pustovníkom,
veď mal sklon k teológii,
odišiel do kláštora k bratovi Metodovi.
Tu prežíval isté zmeny na cárskom dvore,
v týchto pohnutých časoch si cársky dvor
spomenul na neho, že je v kláštore a spolu
s Metodom ho poslali ku Kozárom, cestou
sa Konštantín zastavil na Krymskom polostrove.

V meste Cherson, kde okrem kozársko–tureckého
Jazyka,
priučil sa staro – hebrejčine a Samarského písma.
Venoval sa hľadaniu ostatkom pápeža mučeníka,
z konca prvého storočia svätého Klimenta.

Po návrate od Kozárov, cisár Michal III. hodlal
Metoda ustanoviť arcibiskupom,
on si radšej zvolil život v kláštore, kde
sa stal opátom.

Konštantín zostal v Carihrade pri chráme
Dvanástich apoštolov.
Tu sa začal pripravovať na cestu čo spravuje
knieža Rastislavov,

ktorý o to požiadal cisára, Michala III
o učiteľov a kazateľov, aby mu ich vyslal.

***Zdroj: Števon. Na hrade – pod hradom: básne. Nové Zámky,
2012. Konštantín – Cyril a Metod. S. 43-44.***

Sv. Gorazd

Bol jedným z prvých slobodných učencov,
narodil sa v roku 830, pochádzal z okolia
Nitry, žil 55 rokov.

Spolu so sv. Cyrilom, Metodom, Klimentom,
Naumom, Anglárom a Sávom, ako ich pomocníkov,
patria do skupiny svätcov označovaných
ako svätcov Sedempočetníkov.

Jazykové znalosti sa u Gorazda spájajú
s poznaním reálií národov, ktoré nimi rozprávali,
predmetného poznania jeho schopnosti ho v úlohe
radcu Rastislav, Svätopluk a Mojmir využívali.
Ako vzdelanec a šľachtic slovanského pôvodu,
bol blízky Rastislavovmu dvoru,
znalosť viacerých rečí ho predurčovala ako
diplomata v záujme rodového pôvodu.

Bol pôvodcom myšlienky pozvania učiteľov
a tvorcov písma a učenia staroslovanského,
z kultúrnej vyspelej, štátoprávne zdatnej školskej
a cirkevne dobre organizovanej Byzantskej ríše
do hradu Nitrianskeho.
Rastislav myšlienku vytvorenia písma, liturgického,
literárneho, slovanského jazyka hlboko sledoval,
jeho zámerom bolo zjednotenie ľudu dvoch
susedných kniežatstiev na základe jednotnej viery
v zrozumiteľnom jazyku svojho ľudu.

Taktiež osamostatnenie staroslovenskej ríše
od franského vplyvu,
ako i dotiahnutie samostatnosti štátneho útvaru.
Talent a vzdelanie, ktorými sv. Gorazd oplýval,
potvrdzujú štúdium v spolupráci
z dielne učencov z kultúrnej vyspelej Byzancie,
Konštantín-filozof viedol Gorazda k prehĺbeniu
vo filozofickom a teologickom učení.
Metod zasa cirkevných – právnych, diplomatických
a obaja vo vzdelaní pedagogickom,
na základe týchto učení a jeho diel, bol po mene
známym učencom, historikom pôvodu slovanskom.
Už pred príchodom vierozvestcov sa mu dostalo
vysoké na tú dobu vzdelanie, veď bol šľachtic.
Gorazd sa vo svojich dielach sústreďuje na poznaní
byzantskej ríše až po Metodovu smrť.

Značný priestor vo svojej spisbe venuje
neúprosnému boju Metoda za naše práva,
s bavorským klérom za národnú, cirkevnú
a právnu svojbytnosť, čo sa aj stáva.
Dvadsať ročný misijný pobyt vierozvestcov
na našom území zo Solúnu.
Metod v spojení s domácim učencom Gorazdom
dal všetkému učeniu korunu.

Veď na sklonku svojho života označil ho za svojho
nástupcu na rektorský post vysokej školy,
ako i na arcibiskupský stolec za svojho
nástupcu podľa svojej vôle.
Keď sa Metoda opýtali kto si jeho dôveru

najviac zaslúžil, ukázal na učeníka menom Gorazd,
povedal: „Toto je z vašej krajiny slobodný muž,
učený dobre v latinských vedách, je pravoverný,
toto je božia vôľa, vaša láska, ako i moja“, týmto
dal na svoje slová dôraz.

Či sa stal Gorazd arcibiskupom nie je v análoch
známe,
bol nadšeným pokračovateľom v Metodovom učení
vieme.

Stál sa predstaviteľom Veľkomoravskej cirkevnej
školy,
sv. Gorazda považujeme za prvého pedagóga
vtedajšej
vysokej školy.

S akademickou hodnosťou v historickom období
slovanstva,
slovienstva a Slovenska založené už v 9. storočí,
mal k dispozícii latinské, grécke dobové diela,
taktiež diela Metoda a spisy Cyrila Konštantína
filozofa.

Podieľal sa na rekonštrukcii veľkomoravského
kniežacieho dvora,
pri mapovaní prvopočiatkov našej národnej histórie
nás inšpiruje k vysloveniu hypotézy o práci sv.
Gorazda.

Proti franská tendencia ako i oslobodenie
Svätopluka I.,
celé naše duchovenstvo a vládne zložky sú spojené
súvislosťou a podporou Klimenta a Gorazda.

V spore s Vichingom a jeho prívržencami nás
motivuje uvažovať o sv. Gorazdovi,
ako o prvom po mene známom pôvodom
slovanského
politológovi.

Metod, ako správca slovanského učilišťa dokončil
preklad do slovančiny celej Biblie,
vzdal sa funkcie učilišťa a poveril ňou sv. Gorazda,
ten mal latinské učenie.

Sv. Gorazd sa stal po Solúnskych bratoch
tretím slovanským,
prvým správcom vtedajšej vysokej školy,
pôvodom slovenským.

História zatiaľ nevydala svedectvo, či po
menovaní Metodom za arcibiskupa moravského,
sv. Gorazd bol vysvätený aj za Panónskeho.

Sv. Gorazd využil náklonnosť a vzdelanosť
Mojmíra II.
za obnovu kultúrnej i didaktickej diela nielen
solúnskych učencov, ale i apoštolského a
pedagogického diela vlastného.
Je potrebné len veriť, že historickým bádáním
sa potvrdí táto hypotéza,
o živote, diele a skutkoch nášho slovanského
prvoučenca a prvovedca.

**Zdroj: Števon. Na hrade – pod hradom: básne. Nové Zámky,
2012. Sv. Gorazd. S. 47-49.**

Sv. Cyril a Metod 860

Slúnski bratia vierozvestcovia cestou z Carihradu na Veľkú Moravu prechádzali mnohé osady a mestá. Pravdepodobne, že po pravej strane rieky cez tunajší chotár na Rastislavovu drážavu viedla ich zbožná cesta.

Na svojej púti žehnali robotný a zbožný ľud vôkol, by ochraňoval ich od chorôb, ničivých nájazdov a mali už raz pokoj.

O našich vierozvestcoch, slovenských a európskych patrónoch sa popísalo nie málo. Teraz len v krátkosti o udalostiach, čo sa v našom meste 5. júla 2011 stalo.

Ľud a vrchnosť mesta si ctia vierozvestcov zásluhy, akým veľkým dielom sa pričínili títo svätci o rozvoj nášho národa a jeho kultúry.

Prinesené liturgické knihy do Ríma napísané písmom hlaholským, boli povýšené na liturgickú úroveň latinského, hebrejského a gréckeho jazyka Hadrianom II. požehnaním pápežským.

Za záslužnú činnosť týchto svätcov ľud nášho mesta

z úcty sa rozhodol súsošie postaviť.
Do parčíka pri Františkánskom kláštore, kde tento
priestor bude krásliť.
K odhodlaniu súsošia slávnosť sa začala
pontifikálnou
sv. omšou v rímsko-katolíckom kostole, ktorú
celebroval
JE arcibiskup Cyril Vasil sekretár pre východné cirkvi
a koncebrovali ju biskup Nitrianskej diecézy JE
Mons.
Viliam Judák, biskupský vikár Nitrianskej diecézy
Mons.
Zoltán Ďurčo.

K aktu odhalenia súsošia sa spolu s primátorom
mesta
ujal provinciálny minister františkánov Jeremiáš
Daniel Kvak.
Primátor mesta sa mu poďakoval za umožnenie
umiestniť
súsošie na dôstojnom verejnom mieste.
Miestny dekan a biskupský vikár pre maďarský
hovoriacich veriacich Zoltán Ďurčo a JE Mons. Viliam
Judák vykonali obrad požehnania súsošia.

Slávnostný príhovor predniesol primátor mesta
Ing. Geza Pischinger, v ktorom načrel do
histórie príchodu svätcov na naše územie.

Autor súsošia je rodák nášho mesta akad. sochár

a rektor Vysokej školy výtvarných umení Roman
Hrčka.

Súsošie meria dva metre a znázorňuje oboch svätcov
stojacich na roztvorenej knihe popísanej hlaholským
písmom,
podopierajúcich sa barlou končiacou dvojkrížom,
slovenským znakom a symbolom.

Jeden zo svätcov ľavou rukou poukazuje na
prinesené písmo na Veľkú Moravu.
Súsošie bolo odhalené dňa 5. júla 2011 za
nadšeného potlesku prítomného davu.
Celé súsošie je vyhotovené z bronzu.

**Zdroj: Števon. *Aj to je život: básne: sochy. Nové Zámky, 2013.*
*Sv. Cyril a Metod 860. S. 91-92.***